

Vlaams
Parlement

vergadering **C178 – CUL19**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 22 maart 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie dat stelt dat de must-carryregeling transparanter moet worden - 116 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie inzake de must-carryomroepregeling - 120 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie betreffende de must-carryregeling - 121 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de uitspraak van het Europees Hof van Justitie over de Belgische must-carryomroepregeling - 1595 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de beperkte penetratie van de VRT bij de Vlaamse allochtonen - 1596 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de goedkeuring van de VRT voor een nieuwsapplicatie op de iPad - 1597 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aangekondigde VRT-nieuwsapplicatie voor de iPad - 1621 (2010-2011)	14
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het een beroep doen op gepensioneerde journalisten door de VRT - 1625 (2010-2011)	21
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de gevolgde procedure van de Vlaamse Regulator voor de Media inzake zijn ontwerp van besluit over de analyse van de markt voor televisieomroepdiensten - 1639 (2010-2011)	23
■	

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Interpellatie van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie dat stelt dat de must-carryregeling transparanter moet worden
- 116 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie inzake de must-carryomroepregeling
- 120 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het arrest van het Europees Hof van Justitie betreffende de must-carryregeling
- 121 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de uitspraak van het Europees Hof van Justitie over de Belgische must-carryomroepregeling
- 1595 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, op 3 maart raakte bekend dat het Europees Hof van Justitie geoordeeld heeft dat de must-carryregeling, waarbij de overheid tv-distributeurs kan verplichten – gelukkig – om bepaalde zenders aan te bieden, transparanter moet worden.

Het hof heeft deze beslissing genomen omdat het vond dat de huidige regeling in strijd is met de Europese regels, omdat de procedure en de criteria die gebruikt worden, ruimte zouden laten voor een oneerlijke bevoordeling of discriminatie van tv-zenders. De must-carryregeling mag op zich wel bestaan als instrument om pluralisme te garanderen en een cultuurbeleid te voeren, maar België schiet tekort omdat er geen duidelijke omschrijving bestaat van de criteria die de overheid gebruikt om must-carryzenders te selecteren. Bovendien is er ook geen transparantie over de criteria waaraan een tv-zender dan wel moet voldoen.

De Belgische procedure schendt daarmee het transparantiebeginsel in de zin van de Universeledienstrichtlijn, aldus een persbericht van het Europees hof. Volgens het hof is de Belgische regeling dus in strijd met het recht van de Europese Unie.

In tegenstelling tot wat de persberichten aanvankelijk meldden, gaat het niet om de doorgifteplicht in het algemeen in ons land, maar om de doorgifteplicht in Brussel, een van de laatste restjes media die nog federaal zijn gebleven. Het Vlaamse Mediadecreet is dus niet meteen geraakt, maar toch is wat hier uit de bus komt, ook belangrijk voor de Vlaamse Brusselaars. De Vlamingen in Brussel hebben het jarenlang niet gemakkelijk gehad om een fatsoenlijk Nederlandstalig aanbod op de kabel te krijgen. Met de komst van de digitale televisie is dat wel verbeterd en is er ruimte voor honderden kanalen. Zelfs de meest francofone kabelmaatschappijen kunnen nu niet meer weigeren om ook nog een fatsoenlijk Nederlandstalig aanbod samen te stellen.

Wij denken dat waakzaamheid geboden is. Minister, het is een uitspraak over de Brusselse situatie, maar zijn er door de uitspraak van het Europees Hof gevolgen voor de bepalingen in het Vlaamse Mediadecreet? Zo ja, welke gevolgen? En op welke manier moet de overheid daarop inspelen? Was Vlaanderen betrokken in deze Europese procedure? Zo ja, wat was het

Vlaamse standpunt? Welke gevolgen heeft dit arrest voor de Vlamingen in Brussel? Zult u erop toezien dat de Vlamingen in Brussel gegarandeerd recht blijven hebben op Vlaamse kanalen in het basisaanbod van de operatoren?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister, collega's, ik zal proberen om niet in herhaling te vallen. Ik ondersteun de opmerkingen van de heer Vandaele. Ik heb nog een aantal vragen omdat er een aantal onduidelijkheden zijn.

De Raad van State heeft gesteld dat de toenmalige bepalingen uit het voorontwerp, namelijk dat netwerken minstens om de drie jaar zouden worden vastgelegd, waarschijnlijk niet voldoende zouden zijn om tegemoet te komen aan de Europese richtlijn. Het Mediadecreet werd aangepast en het huidige artikel 185 uit het Mediadecreet volstaat voor Europa. Het is duidelijk dat de must-carryregeling in wezen niet strookt met de Europese principes. Daarom wordt het ook maar toegestaan onder strenge voorwaarden. De must-carryregeling is verbonden met de beperkte ruimte van analoge netwerken voor omroeptransmissie. De opkomst en doorbraak van digitale televisie heeft deze problematiek gedeeltelijk opgelost.

Minister, zijn er concrete bepalingen in het arrest van het Europees Hof van Justitie die een impact hebben op het Vlaamse Mediadecreet? Zo ja, welke? Worden criteria uit het Mediadecreet inzake de doorgifteverplichting in vraag gesteld? Zo ja, welke? In welke mate wordt het transparantiebeginsel geschonden? Welk initiatief zult u nemen opdat de betreffende bepalingen in het Vlaamse Mediadecreet niet meer strijdig zouden zijn met de Europese regelgeving? Welke procedure moet worden gevolgd? Wat is uw standpunt over het belang van de must-carryregeling, gezien de huidige technologische evoluties in de sector? Wordt de must-carryregeling periodiek aan nieuw onderzoek onderworpen, zoals indertijd door de Raad van State werd gesteld?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, dames en heren, we zijn allemaal op dezelfde vraag gekomen. De heer Vandaele heeft de context juist geschetst.

Ik heb wat onderzoekwerk gedaan naar deze technische materie. De omschrijving van een must-carryzender is verankerd in de besluiten. Daar zit een lijn in, zowel in Vlaanderen als in Brussel. De beschrijving van de must-carryrechten dateert van 1995. We moeten dus verteruggaan in de geschiedenis. Veel criteria zijn nog altijd gebaseerd op die eerste beschrijvingen. Dat baart me zorgen. We nemen heel die geschiedenis mee. Dat gaat over de nationale zenders – de openbare – en over commerciële zenders. Hier staat welke zenders een must-carryregeling hebben. Dat zijn de bekende commerciële zoals tvbrussel, TVI en CANAL+. Dat was in die tijd de omschrijving.

Wat me in heel die lange procedure opvalt, is de containeromschrijving. Ze is zo breed dat ze altijd bruikbaar is. "In dit verband kan de loutere vermelding in de toelichting op de nationale regeling van de beginselverklaringen van de algemene beleidsdoelstellingen niet voldoende worden geacht in de omschrijving van de zenders die de must-carry krijgen." Wat is het algemeen belang? U weet, ik ben daar een moeilijke mens in. Er is een gebrek aan transparante procedure. Het is iets wat ik in alle documenten over de must-carryomschrijving terugvind. Dat is niet nieuw, en dat ligt niet aan u, minister. Ik wil u niets aanwrijven, maar u wordt er nu mee geconfronteerd.

De decreten van 27 maart 2009 regelen de doorgiftemogelijkheden in Vlaanderen. Daar vinden we de omschrijving van een volwaardig journaal, verzorgd door een eigen redactie. In Brussel is dat nu net bij deze uitspraak een probleem gebleken, want dat staat ook in de Vlaamse mediadecreten: "een gevarieerd, divers, pluralistisch aanbod, onder meer informatieve en culturele programma's en ten minste voor een bepaald percentage bestaande

uit Nederlandstalige programma's". In Brussel was dat nu net geen garantie. Dan is er nog de term 'ondertiteling', die op het Vlaamse niveau bij die bepalingen terug te vinden is.

Ik heb min of meer dezelfde vragen als mijn collega's. In Brussel is de regeling niet nauwkeurig genoeg om te garanderen dat de gekozen zenders werkelijk die nagestreefde doelstellingen van algemeen belang op cultuurgebied kunnen verwezenlijken. De criteria waaraan voldaan moet worden om opgenomen te worden in de lijst, zijn niet gekend voor de privé- en commerciële omroepen. Dat is een verankerd verhaal. We gaan ervan uit dat de commerciële zenders zoals vtm en SBS én de VRT must-carryzenders zijn. Ik wil dat in het midden laten. (*Opmerkingen*)

Jawel, ik lees hier in een document dat de commerciële omroep door Europa aanvaard wordt als een must-carryzender, voor de eerste keer omschreven in 1995. De vraag is hoe realistisch dit vandaag nog is. Dat punt wil ik nu niet uitdiepen. We moeten ons nu toespitsen op die uitspraken en het arrest van het Europees Hof van Justitie betreffende de must-carryregeling en welke invloed die zou kunnen hebben op Vlaanderen.

Minister, deelt u de mening van het Europees Hof? Wat zijn de eventuele gevolgen voor Vlaanderen? In hoeverre moet of wordt de must-carryregeling verder gehanteerd? Ik vraag me af of dat nog staande kan worden gehouden vandaag, gezien de activiteiten van de distributeurs. De markt speelt hier een rol. De must-carryregeling was vroeger belangrijker dan vandaag in het digitale tijdperk. De distributeurs schieten in hun eigen voet als ze de VRT, vtm of een must-carryzender niet op hun platform aanbieden. Discussiëren we hier niet over iets wat misschien niet meer van toepassing zal zijn?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, als laatste spreker moet ik daar niet veel aan toevoegen. Ik zal gewoon mijn vragen stellen.

Welke elementen zijn aan een actualisatie toe naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Hof? Om welke reden? Als dat niet zo is, hoe wordt de transparantie van de Vlaamse must-carryregeling gegarandeerd? Ik ben niet honderd procent zeker, maar ik denk dat de must-carryregeling bij ons voor de openbare omroepen plus de regionale geldt, en niet voor de commerciële. Zoals de heer Verstrepen zegt, doet het er door de digitalisering niet echt meer toe.

Vorige week hadden we hier een marathonzitting. Dat was een hoogstaand debat met de VRT. Het derde kanaal kwam uitgebreid aan bod. Is er nog ruimte voor of niet? Als ik het goed begrepen heb, gaat het niet over plaats. De openbare omroep valt onder de must-carryregel, dus een derde kanaal komt er hoe dan ook – analoog of digitaal – altijd op. Het is misschien het moment om daarover enige duiding te geven. Bent u ervan overtuigd dat, als er een derde kanaal komt voor de VRT, dat ook onder de must-carryregeling valt? Daar was vorige week onduidelijkheid over, bij bepaalde collega's en opvallend genoeg ook bij de VRT zelf.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik wil me graag bij de vragen aansluiten. Ik ben het niet volledig eens met wat de collega's zeggen. Het is een bewijs van de steeds grotere inmenging van Europa. Dat is een ander debat. Onze must-carryregeling is al enigszins beperkt door de Europese regelgeving. Nu wordt het nog moeilijker gemaakt.

Er wordt hier in vraag gesteld of die must-carryregeling nog wel van deze tijd is, omdat er digitale kanalen zijn. Op dit moment kijken nog altijd veel mensen analoog. Die problematiek kan en zal zich manifesteren in Brussel, zoals onze goede collega Vandaele heeft gezegd. Daar zit je met distributeurs die het vanuit zakelijk oogpunt dikwijls niet nodig vinden om bepaalde zenders op de kabel te zetten.

In hoeverre kan die must-carryregeling of doorgifteverplichting behouden worden? Ik ben er alleszins voorstander van, en liefst zo breed mogelijk, zeker in het belang van de Vlaamse Brusselaars. In Vlaanderen zit je met een andere situatie. Telenet gaat vtm echt niet van de kabel gooien, maar in Brussel speelt een heel andere situatie. Voor een Vlaamse Regering die de nodige aandacht wil schenken aan de Nederlandstaligen in Brussel, lijkt het me belangrijk om die must-carryregeling zo breed mogelijk te behouden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik probeer gecoördineerd te antwoorden op de vragen. Het arrest van 3 maart 2011 van het Hof van Justitie heeft uitsluitend betrekking op de wet van 30 maart 1995 betreffende de elektronische communicatienetwerken en -diensten en de uitoefening van omroepactiviteiten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Het arrest heeft dus geen gevolgen voor de bepalingen in het Vlaamse Mediadecreet. Het arrest stelt geen enkele bepaling uit het Mediadecreet in vraag.

Wat was het Vlaamse standpunt? De procedure viseerde geen Vlaamse regelgeving. De Vlaamse Gemeenschap was niet betrokken en ook geen tussenkomende partij in deze procedure. De Vlaamse Gemeenschap heeft in deze procedure dan ook geen standpunt geformuleerd.

Deel ik de mening van het Europees Hof? Het arrest van 3 maart heeft betrekking op de federale wet van 30 maart 1995 betreffende de elektronische communicatienetwerken en -diensten en de uitoefening van omroepactiviteiten in het tweetalig gebied. Het hof stelt dat deze regeling, die dus enkel betrekking heeft op het tweetalig gebied en niet op het Vlaamse Gewest “geen duidelijke omschrijving bevat van de specifieke criteria voor de selectie van verplicht door te geven televisiezenders, zodat die bepaling niet nauwkeurig genoeg is om te garanderen dat de aldus geselecteerde zenders, zenders zijn waarvan de globale inhoud van de programma’s de nagestreefde doelstelling van algemeen belang op cultuurgebied kan verwezenlijken”. Wij kunnen niet meer dan hier akte van nemen.

In hoeverre wordt de must-carryregeling gehanteerd en komt dit tegemoet aan het arrest? Artikel 185, paragraaf 1, van ons Mediadecreet bepaalt: “De dienstenverdelers die gebruik maken van netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om omroepprogramma’s te ontvangen, bieden hun diensten aan overeenkomstig de bepalingen van artikel 186.” En verder staat er dat “de lineaire omroepprogramma’s, vermeld in artikel 186, paragrafen 1 en 2, met het oog op het verzekeren van pluralisme en culturele diversiteit in het aanbod van omroepdiensten, onverkort en in hun geheel moeten worden aangeboden”.

Deze lineaire omroepprogramma’s zijn, wat ons betreft: de omroepprogramma’s van de VRT, het omroepprogramma van de regionale televisieomroeporganisatie binnen het eigen verzorgingsgebied, de twee radio- en de twee televisieomroepprogramma’s van de RTBF en het radio-omroepprogramma van de Duitstalige Gemeenschap, de twee radio-omroepprogramma’s en de televisieomroepprogramma’s van de Nederlandse openbare omroeporganisatie.

Volgens artikel 186, paragraaf 2 van het Mediadecreet kan de Vlaamse Regering, op advies van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), beslissen dat nog andere omroepprogramma’s van lineaire omroeporganisaties het must-carrystatuut krijgen. Dat is, sinds de inwerkingtreding van het Mediadecreet, echter nog nooit gebeurd.

Paragraaf 3 van artikel 185 bepaalt dat de netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om omroepprogramma’s te ontvangen, minstens om de drie jaar door de Vlaamse Regering, op advies van de VRM, worden vastgelegd. Dit is voor de eerste keer gebeurd op 10 december 2010.

De Vlaamse Regering besliste toen, op advies van de VRM, dat de volgende netwerken voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om omroepprogramma's te ontvangen: Tecteo voor het verzorgingsgebied van de gemeente Voeren, Coditel Brabant voor het verzorgingsgebied van de gemeenten Wemmel en Drogenbos, en Telenet voor de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest.

Ik acht het niet opportuun om de Vlaamse must-carryregeling aan te passen. Het is ook niet de Vlaamse must-carryregeling die het voorwerp is van kritiek of discussie. De uitspraak van het hof heeft enkel betrekking op de must-carryregeling in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die wordt geregeld door de wet van 30 maart

De redenen waarom het hof de must-carryregeling vernietigde, waren onder meer dat het hof vond dat de bepalingen niet nauwkeurig genoeg waren ter garantie van de culturele doelstelling van algemeen belang die vereist wordt, onvoldoende tegemoetkwamen aan de vereiste van transparantie en niet enkel konden worden opgelegd aan de aanbieders van netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel waren om radio- of televisieprogramma's te ontvangen.

Bovenvermelde bezwaren gelden niet voor de Vlaamse must-carryregeling, of daar hebben wij toch nog niets van gehoord. Daarin wordt de transparantie naar mijn mening wel gegarandeerd, doordat de lineaire omroepprogramma's die onder de must-carryregeling vallen, expliciet in het Mediadecreet worden opgesomd in artikel 186. Ook bij de formulering van de netwerken biedt de Vlaamse regelgeving voldoende garanties en houvast, zowel in het decreet zelf in artikel 185 als via het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december, dat deze netwerken vastlegt, en waarnaar ik daarnet verwezen heb. In de wet van 30 maart 1995 betreffende de communicatienetwerken in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, was dat dus niet het geval. Op basis daarvan heeft het hof zijn arrest gemotiveerd.

Wat in de memorie van toelichting bij het Mediadecreet van 27 maart 2009 wordt geschreven over het belang van de must-carryregeling, geldt nog steeds, namelijk: "De opgelijste omroepprogramma's zijn ingegeven vanuit het oogpunt om de kijkers toegang te geven tot een aanbod dat rekening houdt met algemeen belang, pluralisme en culturele diversiteit. Deze bepaling heeft als doel om het pluralistische karakter van het televisieprogramma-aanbod in Vlaanderen te vrijwaren."

Het belang van de must-carryregeling staat los van de huidige technologische evoluties in de sector. Het is niet omdat er door de overgang van analoge naar digitale televisie op de netwerken meer ruimte vrijkomt voor nieuwe omroepprogramma's, dat er geen nood meer zou zijn aan een pluralistisch televisieprogramma-aanbod. De must-carryregeling waarborgt dit pluralistisch karakter en staat los van de transmissiecapaciteit van een netwerk.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik begrijp dat er in het arrest dat handelt over Brussel, geen elementen te vinden zijn die zouden kunnen slaan op de situatie in Vlaanderen. Dat is een geruststelling. We zijn fervent voorstander van de must-carryregeling. Het is onder meer een instrument om een cultuurbeleid te voeren en de culturele belangen van een middelgrote gemeenschap als de onze veilig te stellen. Het is culturele correctie op de vrije markt. Hier werd gezegd dat de vrije markt moet kunnen spelen. Wij zijn van mening dat dergelijke culturele correcties op die vrije markt zeker nodig zijn, zoals er ook op andere vlakken ecologische en sociale correcties nodig zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Een must-carryregeling is pas toepasbaar bij een heel breed palet. De procedure om te worden opgenomen in het televisieaanbod in een must-carrystatuut, is

nog steeds niet transparant en duidelijk. Er kan meer werk worden gedaan. Het heeft altijd te maken met criteria. Waarom is een bepaalde zender wel of niet nuttig in een must-carryregeling?

Een klein voorbeeld: wat is de cultuur van Vlaanderen? Eten en drinken. Dan verdient NJAM! een must-carrystatuut, want dat behoort tot de Vlaamse cultuur. Als er dan toch wordt gepleit voor een must-carryregeling, zou ik graag weten volgens welke parameters dat wordt toegepast. Een must-carrystatuut zoals we het kennen en wordt omschreven, heeft geen impact op de Vlaamse decreten. We moeten het wel anders bekijken omdat die markt automatisch speelt. Sommigen hebben daar schrik voor, ze willen de markt regelen, maar dat is niet nodig. Telenet en Belgacom hebben allang door dat als ze vtm of de regionale tv van hun kanalen weren, ze kijkers verliezen. De Vlaamse kijker wil dit zien. Het is ingebed in de kijkcijfers en de marktanalyses, dat weet iedereen. De markt heeft vastgesteld dat Vlaamse producties werken. De distributeurs zullen het er niet uit knikkeren, want dan schieten ze in hun eigen voet.

Dat is onze visie. We moeten dat niet overreguleren. Dit is een gelegenheid om na te gaan volgens welke parameters het noodzakelijk is om must-carry's te creëren, goed te keuren en te blijven opvolgen. Ik denk dat er meer ruimte mogelijk is.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De heer Verstrepen is een liberaal en ik een nationalist, en dat scheidt ons. De totale vrijheid op de markt speelt misschien in Vlaanderen. Telenet zal het wellicht niet zo bont maken om vtm van de kabel te gooien, omdat ze dan inderdaad in hun eigen voet schieten, maar in Brussel is dat een heel ander fenomeen. Als je daar de distributeurs laat doen en nagaat wat het grootste klantenpotentieel is, dan zullen er in Brussel nog Franstalige zenders van de kabel verdwijnen, want er is een grote markt voor Arabische zenders. Als je in Brussel een volledige kabel wilt zonder één Nederlandstalige zender, dan moet je inderdaad de must-carryregel afschaffen.

De heer Carl Decaluwe: Minister, u hebt nog niet geantwoord op de vraag over het derde kanaal van de VRT.

Minister Ingrid Lieten: We moeten allemaal samen het decreet lezen. Artikel 186, paragraaf 1, zegt: "De dienstenverdelers vermeld in artikel 185, paragraaf 1, moeten, op het ogenblik dat de volgende lineaire omroepprogramma's worden uitgezonden, ze in hun geheel verdelen in een basisaanbod." Dan staat er: "Ten eerste, de omroepprogramma's van de openbare omroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap."

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de beperkte penetratie van de VRT bij de Vlaamse allochtonen - 1596 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, dit is een vervolgverhaal. Ik stel deze vraag op basis van een antwoord dat u mij eerder gaf op een schriftelijke vraag die ik stelde over een onderzoek naar het mediagebruik bij Vlaamse Turken en Vlaamse Marokkanen. Deze materie boeit me. Ik vestigde er de aandacht op omdat diversiteit een van de speerpunten was bij de

openbare omroep. We hebben daarover al debatten gehad in de plenaire vergadering en in deze commissie. U loopt nog altijd rond met het idee van een 'urban radio'. Dat is een onderdeel van uw beleid.

Ik vind dit ongelooflijk boeiend. Nu blijkt dat de openbare omroep, zowel de radio als de televisie, een deel van die doelgroep moeilijk bereikt. Radio blijkt een minder toegankelijk medium voor Vlaamse allochtonen, terwijl de openbare televisie het onderspit moet delven tegenover de private zenders en de netten afkomstig uit het land van oorsprong. Dit is een open deur intrappen: gevoelsmatig vind je dit logisch.

Kunnen wij dit onderzoek inkijken? Ik zou het graag eens lezen. Nu hebben wij niet meer dan een paar hoofdpunten. Ook de websites van de VRT horen blijkbaar niet tot de favoriete sites van de allochtone Vlaming.

In mijn discussies over media houd ik niet van het 'wij en zij'-verhaal. Allochtonen laten zich gewoon leiden door hun smaak. De uitwerking van een of ander beleid heeft niet noodzakelijk kans op slagen. Dat zei ik ook in verband met die 'urban radio'. U reageerde toen niet zo goedgezind op mijn kritiek. Die was gebaseerd op bestaande projecten. Ik vraag dus of dat wel werkt, of de allochtoon wel wil gaan zitten in dat vakje waarin hij wordt geduwd. Want daar komt het op neer. Bij de openbare omroep steekt men veel energie in pogingen om allochtonen te bereiken, maar theorie en praktijk komen niet overeen.

Minister, wat vindt u van de resultaten van het onderzoek waarvan u mij, als antwoord op mijn schriftelijke vragen, enkele antwoorden hebt bezorgd? Dit onderzoek werd uitgevoerd met als doel rekening te houden met de mediabehoefte van de Nederlandstalige Turken en Marokkanen. Hoe gaat men er nu rekening mee houden? Zal er een nieuw tracé worden ontwikkeld? Zult u uw beleid veranderen en toespitsen? Zult u de focus veranderen? Wordt alles gelaten zoals het is vanuit de veronderstelling dat het door de commerciële omroepen wordt afgedekt? Dan moet je niet bijsturen. Als de allochtonen aan hun trekken komen, dan zal het mij worst wezen of dat door de commerciële of door de openbare omroepen is: als ze in Vlaanderen maar ergens terecht kunnen. Moet er al dan niet een extra inspanning worden geleverd? Maar eerst moeten we dat onderzoek terdege kennen, pas dan kunnen we daar meer politieke conclusies uit trekken. Ik heb u al zien knikken, ik ga er dus van uit dat we het onderzoek eens in detail zullen kunnen bekijken?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het onderzoek is gevoerd op vraag van de VRT. Ik zal de VRT vragen of zij het onderzoek ter beschikking wil stellen aan de leden van de commissie.

Ik wil even inzoomen op de resultaten van dat onderzoek vooraleer ik dieper inga op uw vragen, mijnheer Verstrepen.

Het onderzoek werd uitgevoerd door het onderzoeksbureau TNS-Media. Het was een onafhankelijke studie naar het mediagebruik bij Nederlandstalige Turken en Marokkanen in Vlaanderen. Het was een kwalitatief onderzoek, met een beperkt aantal respondenten: 303 mensen hebben eraan deelgenomen.

Uit de studie blijkt dat er een onderscheid kan worden gemaakt tussen het mediagebruik van Turkse Vlamingen en van Marokkaanse Vlamingen. Zo vinden Marokkaanse Vlamingen makkelijker hun weg naar Vlaamse media, terwijl Turkse Vlamingen eerder hun eigen media verkiezen.

Allochtone Vlamingen zijn moeilijker bereikbaar via radio dan autochtone Vlamingen. Het gemiddeld dagbereik voor radio is bij de allochtone Vlamingen heel wat lager dan bij autochtone Vlamingen. Dat heeft onder meer te maken met hun muziekvoorkeur. Allochtone Vlamingen kunnen vooral bereikt worden met een hitradio zoals MNM.

Het gemiddelde dagbereik voor televisie bij allochtone Vlamingen is vergelijkbaar met dat bij autochtone Vlamingen. Allochtone Vlamingen blijken hun kijktijd meer te spreiden over

verschillende zenders dan autochtone Vlamingen. Zij kijken naast de Vlaamse netten ook naar netten uit hun land van oorsprong. Marokkaanse Vlamingen stemmen regelmatig af op Vlaamse netten, maar kiezen eerder voor private netten zoals VT4 en 2BE als voorkeuzender. Turkse Vlamingen kiezen eerder dan de Marokkaanse Vlamingen voor de eigen Turkse netten.

Het gemiddelde dagbereik voor internet bij allochtone Vlamingen is vergelijkbaar met dat bij autochtone Vlamingen. De sites van de VRT behoren evenwel niet tot de favoriete sites van de allochtone Vlamingen.

Wat vind ik nu van deze resultaten van het onderzoek? De VRT stelt dat de resultaten van de studie naar het mediagebruik bij Nederlandstalige Turken en Marokkanen in Vlaanderen goed geïnterpreteerd dienen te worden. De VRT leert er vooral uit dat binnen de groep van allochtone Vlamingen er evenveel verscheidenheid is als in de groep van autochtone Vlamingen qua kijk- en luistergedrag. Die verscheidenheid bij allochtone Vlamingen weerspiegelt zich ook in een verschillend mediagebruik. Zo gaat de voorkeur van allochtone jongeren, net zoals die van autochtone jongeren, uit naar typische jongerenzenders. Zo blijken Marokkaanse Vlamingen vooral voor 2BE en VT4 als favoriete zender te kiezen. Naast die zenders wordt er ook naar de VRT-zenders gekeken.

Uit onderzoek in het kader van de beheersovereenkomst blijkt, zo stelt de VRT, dat bepaalde doelgroepen zoals de jongeren en de allochtonen zich echter minder goed herkennen in de VRT-programma's. Daar heb ik zelf al een aantal keren de aandacht op gevestigd. Daarom stelt de VRT dat zij wil werken aan die beeldvorming van jongeren en allochtonen in haar programma's. Op die manier kan hopelijk ook het bereik bij allochtone Vlamingen worden verbeterd.

De resultaten van het onderzoek zijn niet over de gehele lijn positief, zo zegt de VRT, maar ik denk dat we naar de hoopvolle elementen moeten kijken. Zo blijkt dat Marokkaanse Vlamingen reeds hun weg vinden naar Vlaamse media en ook naar de radio, zoals MNM. Het stemt mij ook positief dat de VRT belang blijkt te hechten aan deze problematiek en dat ze op basis van de resultaten van het onderzoek haar eigen doelstellingen en ambities bepaalt en zichzelf streefcijfers oplegt met betrekking tot de aanwezigheid van etnisch-culturele minderheden op het scherm.

Het einddoel, een gelijk aantal etnisch-culturele minderheden bereiken volgens hun aanwezigheid in de samenleving, is er zeker nog niet. Zoals ik ook in mijn visienota heb aangegeven, is diversiteit erg belangrijk voor mij en zal dat een erg belangrijke doelstelling zijn voor de toekomstige beheersovereenkomst van de VRT.

De wijze waarop de VRT nog meer aan diversiteit kan werken, is momenteel voorwerp van gesprek en debat binnen de VRT zelf. Ik juich dat zeker toe. Daarnaast tonen deze onderzoeksresultaten aan en bevestigen ze mij ook in de overtuiging dat werken aan meer diversiteit in de media niet alleen een taak is van de openbare omroep, maar wat mij betreft een globale opdracht is voor alle media in Vlaanderen.

De VRT merkt op dat het onderzoek waarnaar wordt verwezen haar helpt om de juiste inspanningen te leveren om deze bevolkingsgroepen beter te bereiken of tenminste om het denkproces en de discussie op te starten. De VRT geeft aan dat ze, om haar publiek zo divers mogelijk te maken, een diversiteitsbeleid voert. De VRT wil op verschillende terreinen actie ondernemen opdat de allochtone Vlamingen zich beter zouden herkennen in de Vlaamse media in het algemeen en in de VRT in het bijzonder.

De VRT zet met haar diversiteitsplan dan ook drie doelstellingen voorop. De VRT wil ten eerste alle Vlamingen bereiken. Verder wil ze in haar programma's een correcte beeldvorming van alle groepen in de Vlaamse samenleving brengen. Als derde doelstelling wil de VRT de diversiteit van de samenleving ook binnen haar eigen organisatie weerspiegelen.

De VRT werkt momenteel aan een uitgebreid actieplan Diversiteit dat zowel zal focussen op de beeldvorming van sommige bevolkingsgroepen als op het personeelsbeleid van de omroep zelf. De VRT werkt bij het opstellen van haar actieplan intensief samen met het Minderhedenforum en andere belangenorganisaties die daarover een zekere kennis hebben opgebouwd. Zij zal ook een beroep doen op hun expertise voor interne opleidingen in interculturele competenties.

Om het diversiteitsbeleid nog meer doordacht en nog meer kwalitatief sterk te maken, heeft de VRT recent de aansturing ervan versterkt. Dat hebt u ook al kunnen vernemen in de media. Sinds kort heeft het diversiteitsbeleid bij de VRT een plaats op directieniveau gekregen. Een plaats ook dicht bij de programmamakers, waar het beleid het best kan worden gerealiseerd. De algemeen directeur Productie zal, samen met de diversiteitscel, het diversiteitsbeleid verder uittekenen en implementeren.

Een evenwichtige beeldvorming over allochtone Vlamingen is even belangrijk als hen bereiken. De VRT wil immers alle Vlamingen goed informeren en Vlaanderen tonen zoals het vandaag is. Daar hebben zowel allochtone als autochtone Vlamingen recht op. Door de beeldvorming over allochtone Vlamingen in de programma's te verbeteren, wil de VRT ook het bereik bij die allochtone Vlamingen verbeteren.

Via de instroom van nieuwe medewerkers – die momenteel beperkt is door de besparingen – wil de VRT ook uitkijken naar gekleurd talent. Dat doet de VRT ook via nieuwe opleidingsstages waarvoor de selectie binnenkort start. Daarnaast engageert de VRT er zich in het Charter Diversiteit toe ervoor te zorgen dat de diversiteit van onze samenleving in haar programma's te bekijken en te beluisteren valt en in haar personeelsbestand weerspiegeld wordt. De VRT legt zichzelf daartoe onder meer streefcijfers op. Dit werd bekendgemaakt in het persbericht van 19 december. Het zijn "cijfers die netten en programmamakers moeten aanmoedigen om op korte, middellange en lange termijn in de eigen programma's een correcter beeld van het Vlaanderen van de 21ste eeuw te geven."

Tevens neemt de VRT in haar berichtgeving ook de journalistieke richtlijnen en aanbevelingen inzake de berichtgeving over allochtonen in acht. Die zijn neergelegd in de Code van de Raad voor de Journalistiek, meer bepaald in artikel 27 dat stelt – en ik citeer: "De journalist die persoonlijkheidskenmerken vermeldt zoals etnische oorsprong, huidskleur, seksuele geaardheid vermijdt stereotypering, veralgemening en overdrijving, en zet niet aan tot discriminatie". Verder, stelt het charter, wil de VRT een afspiegeling zijn van de diversiteit in de Vlaamse samenleving en zowel in haar eigen programma's als in haar personeelsbestand duldt de openbare omroep geen enkele vorm van discriminatie op grond van etnische afkomst.

Het diversiteitsbeleid focust niet alleen op nieuwe Vlamingen, maar ook op gender, functiebeperking, leeftijd en seksuele identiteit. Ook in deze domeinen wil de VRT, in het kader van haar diversiteitsbeleid, inspanningen leveren.

Een belangrijke reden waarom Nederlandstalige Turken en Marokkanen niet op de VRT afstemmen, is omdat zij zich onvoldoende herkennen in het aanbod van de openbare omroep. Het is mijn overtuiging dat een verhoogde aanwezigheid van deze groepen in het personeelsbestand van de VRT, zowel voor als achter de schermen, ertoe zal leiden dat ook etnisch-culturele minderheden zich meer gaan herkennen in het aanbod. Zoals aangegeven, vormt diversiteit ook een onderdeel van de gesprekken voor een nieuwe beheersovereenkomst. Daarin zullen dus ook doelstellingen en performantiemaatstaven met betrekking tot diversiteit worden geformuleerd.

Grosso modo kan ik besluiten dat het onderzoek ons de kans geeft daar nog even over te praten. We kunnen echter vaststellen dat de VRT de voorbije maanden wel degelijk inspanningen levert om dit thema strategisch en operationeel te verankeren in haar werking.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik dank u voor het antwoord.

Er is het diversiteitsbeleid en er is een beleid voeren om allochtonen als mediaconsument te bereiken. Ik denk dat die twee op sommige vlakken niet in elkaar klikken. Ik heb daar twijfels over omdat ik er geen gegevens over heb.

Minister Ingrid Lieten: Het zijn drie verschillende doelstellingen.

De heer Jurgen Verstrepen: Bij mij gaat het niet over het diversiteitsbeleid, het gaat erover waarom je de allochtonen wel of niet bereikt. Ik ben er persoonlijk niet van overtuigd – maar ik zal er mij als eerste bij neerleggen als het wel zo is – dat bijvoorbeeld allochtonen op het scherm brengen, zal leiden tot herkenbaarheid bij allochtonen. Ik weet dat niet en als ik het niet weet, ben ik niet overtuigd. Als er iets onderzocht zou kunnen worden, is het nu net die relatie. Wat vinden Vlaamse allochtonen goed? Is het zo dat een allochtoon op het scherm resulteert in meer verbondenheid? Ik denk dat het voorlopig nattevingerwerk is. De hitradio MNM scoort goed bij allochtonen. Zou een MNM R&B-radio dan beter scoren of niet? Geen idee. Ik denk dat u dat ook niet weet en dat de VRT het ook niet weet.

Ik denk dat het onderzoek meer moet worden toegespitst op de mediaconsument. Je moet opletten dat je niet in een discussie terechtkomt van bepalen wat het kijkgeluk is: zoveel Turken, zoveel Marokkanen, zoveel Oost-Europeanen. Dan krijg je een heel diffuse discussie, maar het is misschien nuttig om dat te doen.

Commerciële zenders zijn minder met diversiteit bezig, maar zijn meer met de markt bezig. Als uit dit kwalitatief onderzoek zou blijken dat commerciële zenders beter scoren, moet ik dan vaststellen dat de markt belangrijker is als werkbaar instrument om allochtonen te bereiken dan de diversiteitsplannen? Dat betekent dat er hier en daar dan moet worden bijgestuurd.

Moet de openbare omroep of de VRT dit gat dichtrijden? Als ze dan toch bereikt worden door wie dan ook, moet je dan als openbare omroep nog extra inspanningen doen? Ik vermoed dat we hierover nog een paar uur zouden kunnen discussiëren.

Minister Ingrid Lieten: Voor mij is het heel duidelijk dat de verschillende doelstellingen – alle Vlamingen bereiken, zorgen voor een divers beeld van onze maatschappij ook op het scherm en een divers personeelsbeleid – niet met elkaar in een noodzakelijk verband staan. Het zijn drie doelstellingen die ik alle drie naar waarde schat en waarvan ik blij ben dat de VRT ze integreert in haar diversiteitsplan.

Uiteraard moet de VRT in dat gat springen. De missie van de VRT is om alle Vlamingen te bereiken, met een divers aanbod, met een nieuwsaanbod, met een cultureel aanbod en met sport- en entertainmentprogramma's. Alle Vlamingen zijn alle Vlamingen. De VRT geeft ook heel duidelijk aandacht aan de terreinen waarin ze slechter scoort en ze onderneemt acties. Dat is toe te juichen. Verdere verfijning en onderzoek zal zeker nodig zijn om daar gericht naartoe te werken. Er is geen pasklaar antwoord dat uit de kast kan worden gehaald, maar ik juich toe dat de VRT hier ernstig werk van maakt.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, ik wil me graag aansluiten.

Het is inderdaad belangrijk dat de VRT de ambitie heeft om de afspiegeling van de Vlaamse samenleving te willen zijn. Personeelsbeleid en diversiteitsbeleid zijn iets anders dan mediaconsumptie. Wat dat betreft, treed ik de collega bij.

Ik had natuurlijk graag wat meer details gehad over het onderzoek bij 300 respondenten. Het lijkt mij eerder een kleinschalige enquête. Ik zou er willen voor pleiten om een wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren door een van de universiteiten naar waarom bijvoorbeeld bepaalde doelgroepen terugplooiën op de eigen zenders en meer naar de eigen

zenders kijken dan naar de Vlaamse media. Ik zou het ruim bekijken en ook de kranten in het onderzoek opnemen.

De heer Verstrepen zegt dat het hem vanuit het marktprincipe niet interesseert of allochtonen naar de VRT kijken of naar de commerciële zenders. Dat is misschien een terechte opmerking, maar mij interesseert het wel of mensen bezig zijn met de actualiteit in hun dorp, in hun straat, in hun stad, in hun land. In die zin zou ik het niet zomaar negeren. Het zou net de opdracht van de openbare omroep moeten zijn om daarin te investeren. Maar wat stellen we vast? Dat de commerciële omroepen er zonder inspanningen wel in slagen om een bepaald segment van de allochtonen te bereiken, terwijl de openbare omroep zagezegd wel zware inspanningen levert, vooral in het personeelsbeleid en het diversiteitsbeleid. Ik denk dat dat een verkeerd uitgangspunt is.

Waarom kunnen we die doelgroep niet bereiken? Als je mensen met een bepaalde achtergrond op het scherm brengt, zal dat wel een bepaald effect hebben, maar ik denk dat je moet onderzoeken waarom de VRT niet bekend is bij bepaalde doelgroepen. Het is misschien nuttig voor de VRT om uit te breken en die jongeren te bereiken via verenigingen, via het middenveld, via het onderwijs. Het is natuurlijk niet de hoofdopdracht van de VRT, maar als de VRT die ambitie heeft, dan moet ze het geweer van schouder veranderen en er effectief werk van maken.

Ik zou dus willen pleiten voor een grootschalig, wetenschappelijk onderzoek door een van de universiteiten om dan het beleid gericht af te stemmen. Met alle permissie, maar een onderzoek bij 300 mensen lijkt meer op bezigheidstherapie, terwijl ik liever zou hebben dat we voor heel Vlaanderen onderzoeken waarom bijvoorbeeld Marokkaanse Vlamingen meer naar Vlaamse media kijken en luisteren dan Turkse Vlamingen. Mediaconsumptie kan een belangrijke hefboom zijn tot integratie en participatie, wat perspectieven biedt aan die doelgroep.

Hier ligt een maatschappelijke rol voor de openbare omroep, als ze er natuurlijk zelf in gelooft.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik heb heel duidelijk gezegd dat het diversiteitsbeleid voor de VRT drie doelstellingen heeft. Een daarvan is zeker en vast mediaconsumptie. We moeten proberen om alle Vlamingen te bereiken, ook de allochtone Vlamingen. Een tweede doelstelling is om ervoor te zorgen dat de beeldvorming divers is en een correct beeld geeft van de actualiteit vandaag en van hoe de samenleving in al haar diversiteit functioneert. Een derde doelstelling is om ervoor te zorgen dat ook het personeelsbeleid van de VRT voldoende oog heeft voor diversiteit.

Die laatste doelstelling heeft een oorzakelijk verband met de andere twee. Als we mensen met een verschillende achtergrond en zienswijze in een organisatie laten samenwerken, krijgen we een meer complementair beeld en resultaat. In die zin is dat wel zo.

Ik ben bereid om nog verder te zoeken naar studies. Ik raad u aan om contact op te nemen met professor Leen d'Haenens van de K.U.Leuven, die daarover al uitgebreid onderzoekswerk gedaan heeft. Ik raad u aan de Nederlandse onderzoeken eens te bekijken. Er is al heel veel informatie beschikbaar. We nemen zelf dat materiaal ook allemaal door. We leren heel veel. De VRT is daar ook mee bezig. We moeten voort inzetten op onderzoek en op actie, zodat we vooruitgang kunnen boeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de goedkeuring van de VRT voor een nieuwsapplicatie op de iPad
- 1597 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aangekondigde VRT-nieuwsapplicatie voor de iPad
- 1621 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, de raad van bestuur bij de VRT heeft het licht op groen gezet om een eigen nieuwsapplicatie voor de iPad te lanceren. Toen de iPad juist uitkwam – gelanceerd als hebbing voor een kleine groep, maar uitgegroeid tot een groot succes – was vtm de eerste die dergelijke applicatie op de markt bracht.

De VRT was blijkbaar ook bezig met een eigen applicatie, maar dat stond nog niet op punt. Daarnaast was de VRT – daar gaan we weer, in het digitale medialandschap met allerlei toepassingen en apps – voorzichtig voor een eigen lancering wegens de mogelijke kritiek dat ze marktverstoring zou zijn. Die kritiek wordt vaak geuit in deze commissie inzake marktsegmenten en -verstoring.

Het hoofd digitale media bij de openbare omroep geeft toe dat ze bij de ontwikkeling van de apps rekening hielden met de druk van de commerciële mediabedrijven, en dat de kritiek heeft meegespeeld dat de VRT marktverstoring zou kunnen werken. Dat is allemaal heel fijn, maar we zitten hier wel te wachten. Nu, een klein jaartje verder en met de iPad 2 op komst, heeft de top van de VRT beslist dat het tijd is voor een eigen nieuwsapplicatie. De iPad 2 heeft blijkbaar nog meer succes en zit al in een ‘back order’ en is al uitverkocht voor hij verkrijgbaar is. Die app staat bijna op punt en het argument dat het marktverstoring zou werken, lijkt niet meer van toepassing te zijn. Eerst zijn ze behoedzaam voor een marktverstoring. Nu een brede groep toegang kan krijgen tot de iPad met vernieuwde ‘tablets’ en apps, begeeft de VRT zich op de markt en blijkt de marktverstoring niet meer van toepassing te zijn. De ‘early adopters’ blijken echter een kleine groep te zijn. De grote groep zal nu pas toegang krijgen. Dat is een vreemde redenering.

De Vlaamse Dagbladders benadrukt nogmaals dat deredactie.be, want daarop is deze app gebaseerd, geen online geschreven dagblad mag worden en dus enkel mag focussen op videobeelden. Maar de VRT focust bij de ontwikkeling van die apps altijd op het gewone open internet. Ze willen al hun sites toegankelijk maken via de browser en met een tablet. Iedereen die surft met een tablet, heeft die apps geïnstalleerd met de iPad. Het is ook goedkoper. Nu komen de definities op de proppen die het moeilijk maken om de marktverstoring te vermijden. Dit zijn applicaties die ervoor zorgen dat de gebruiker een functionele meerwaarde krijgt, namelijk de videobeelden. De openbare omroep vindt dat ook ‘Dagelijkse Kost’, het kookprogramma van Jeroen Meus, een voorbeeld is van een app met meerwaarde. Daar wordt al aan gewerkt, maar de VRT zet het licht nog niet op groen. Natuurlijk bezit de VRT een schat aan materiaal dat ze kunnen omvormen in een app. De apps van de Britse kookprogramma’s zijn op de iPad al beschikbaar. Dat werkt allemaal heel leuk. Ik denk dat ze zich daarop inspireren. We kunnen hun dat niet kwalijk nemen. Ze willen die toepassingen omdat ze daarmee een publiek kunnen bereiken. Maar de hamvraag blijft: hoe moet een openbare omroep daarmee omgaan – in die zin dat hij niet marktverstoring mag werken en gefinancierd wordt met belastinggeld?

Waarom die vrees? Ik kijk even over de grenzen. De iPhone- en iPadapplicatie van ‘uitzending gemist’ van de Nederlandse publieke omroep en radio 1 tot en met 6 doen het

zeer goed. Sinds september 2009 zijn ze in totaal 1 miljoen keer gedownload. Dat is een hoog cijfer. Dat is geen klein hebbedingetje meer voor een kleine groep vernieuwers. Dat zou hier ook kunnen, zeker met de iPad 2. De concurrenten, de iPadkillers, komen deze zomer met nieuwe tablets op de markt. De apps zullen wel toepasbaar zijn op al die platformen. Dan neemt de evolutie een andere wending natuurlijk. Hoe moet de openbare omroep dan verder gaan? Voor softwarebedrijven is het ontwikkelen van apps een zeer lucratieve business, dat weet iedereen. Het is een groeiende economische markt. De openbare omroep gooit zich daarin. In hoeverre mag hij dat doen? Dit onderwerp zal hier nog terugkomen. Dit ontwikkelt zich zo snel dat we voor het reces nog vragen zullen hebben over onder meer de 'android systemen'.

Minister, deelt u het standpunt van de VRT? Ik hoop dat u daar eens geluisterd hebt, en ook nog wat verder. Deelt u het standpunt dat de lancering van deze applicatie de marktwerking niet verstorend zal beïnvloeden? Als dat zo is, zullen er weer andere mediapartners op hun achterste poten gaan staan. We zullen daarmee rekening moeten houden bij de nieuwe beheersovereenkomst. Ik geef het toe, we hebben dikwijls geen zicht op de impact. Een openbare omroep met het keurmerk van zijn redactie zal wellicht succes hebben bij een tabletgebruiker. De vraag is in hoeverre de openbare omroep dat verder moet uitwerken. Moet dat beperkt blijven tot het nieuws? Ik zeg maar wat. Moet de VRT ook al die apps gaan uitwerken op commerciële producten? Op alle succesvolle programma's? Zo zijn er veel. Ik vermoed dat die apps nog veel meer volk zullen lokken dan het journaal. Wat is uw visie, minister?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, de VRT geeft groen licht voor de nieuwsapplicatie op iPad. Dat stond op 10 maart in de krant. De VRT is inderdaad al een tijd bezig met het ontwerpen van apps voor het Appletablet. Uit uw antwoord op een schriftelijke vraag van mij in september leerde ik dat de openbare omroep ernaar streeft om zijn sites rond nieuws, sport en cultuur toegankelijk te maken via verschillende toestellen. Aangezien de thematische sites centraal staan in het onlineaanbod van de openbare omroep, zullen ze ook prioritair worden aangepakt. In het voorjaar van 2010 werden de aanpassingen aan de websites doorgevoerd zodat ze toegankelijk werden voor mobiele telefonie, terwijl in de zomer van vorig jaar aanpassingen werden aangebracht zodat de sites via iPad beschikbaar zouden zijn.

In tegenstelling tot de commerciële omroep had de VRT toen nog geen aparte iPadapplicatie voor videofragmenten, maar het project stond wel al in de steigers. Eind november bleek dat de specifieke iPadapplicatie waarmee nieuwsbeelden konden worden bekeken, klaar was. De VRT, zo las ik, zou echter terughoudend zijn om de nieuwe technologie te lanceren aangezien het nog enkele maanden zou duren vooraleer er een nieuwe beheersovereenkomst werd afgesloten. Nu blijkt echter dat de raad van bestuur toch toestemming geeft om de specifieke app voor de videozone verder te ontwikkelen. Dat staat in schril contrast met de berichtgeving in november die stelde dat de app klaar was, maar dat ze zouden wachten met de lancering. Nu zou het over de verdere ontwikkeling van de app gaan. Kunt u mij daarover duidelijkheid verschaffen? Daarnaast zou er tevens gewerkt worden aan apps voor dagelijkse kost zoals het kookprogramma van Jeroen Meus. Daarvoor blijkt het licht nog niet op groen te zijn gezet.

Minister, de commissie Media is sinds begin januari het toneel van tal van hoorzittingen over de nieuw op te stellen beheersovereenkomst. Ik laat in het midden of het goede of slechte acteurs zijn die op dat toneel spelen. Het debat over de onlineactiviteiten van de VRT en de nieuwe mediatoeepassingen is zeer moeilijk. Uiteindelijk zal het moeten leiden tot een duidelijk kader en een duidelijk afgebakende opdracht in de nieuwe beheersovereenkomst. Ikzelf en enkele collega's van andere fracties hebben al duidelijk laten verstaan dat het principe moet worden gehanteerd dat al wat niet is toegestaan, verboden is.

Tijdens de hoorzitting keerde de aandacht voor ex-ante-evaluatie vaak terug. Niet enkel de vertegenwoordigers van de commerciële omroepen, maar ook mevrouw Deltour, afgevaardigde voor de Europese Commissie, wees op de grote noodzaak van een ex-ante-evaluatie naar de marktpact en de publieke meerwaarde van eventuele nieuwe diensten. Ook in uw visienota vinden we daarnaar een verwijzing.

We moeten ons dan ook de vraag stellen waarom de VRT net nu, enkele maanden voor de nieuwe beheersovereenkomst zijn beslag zal krijgen en het kader waarin de VRT zal moeten werken zijn betekenis zal krijgen, de goedkeuring verleent om de applicatie verder te ontwikkelen. Het strookt absoluut niet met de eerdere terughoudendheid in deze materie.

Ook u, minister, hebt in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag duidelijk laten blijken dat een aparte applicatie in het kader van een volgende beheersovereenkomst moest worden bekeken en dat er in samenspraak met de betrokken actoren een evenwichtig kader moest worden uitgetekend. Dat zijn dus niet mijn woorden, maar die van u. Ik heb ze toegejuicht. Ik zou zeggen: zoals steeds. Maar het is eerder: zoals soms.

Tot slot vraag ik me af of er enkel een applicatie wordt ontwikkeld voor het tablet van Apple. De tabletmarkt evolueert zeer snel en ook andere spelers ontwikkelen tablets met eigen besturingssystemen.

Minister, is er een ex-ante-evaluatie gevoerd naar de marktpact van deze nieuwe applicatie? Zo ja, kunt u dit toelichten, zowel naar procedure als inhoud? Zo nee, waarom niet? Waarom beslist de VRT over deze nieuwe applicatie binnen de lopende procedure voor de nieuwe beheersovereenkomst, op enkele maanden ervan? Hoe staat u tegenover deze beslissing, zowel naar inhoud als timing? Ontwikkelt de VRT enkel een applicatie voor de iPad van Apple, of zal de videozone ook op andere tablets beschikbaar zijn? Waarom wel of waarom niet alleen Apple?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, op de eerste plaats moet de VRT haar aanbod brengen op de relevante platformen. Overeenkomstig artikel 25 van de beheersovereenkomst moet de VRT ervoor zorgen dat haar aanbod zo maximaal mogelijk verspreid wordt en dat dit aanbod ook maximaal aanwezig is op alle relevante platformen en netwerken. Voor het internet en de mobiele nieuwe media wordt dit nog eens extra benadrukt in paragraaf 4 van die bepaling van de huidige beheersovereenkomst.

Steeds meer mediagebruikers in Vlaanderen beschikken over een tabletcomputer, meestal een iPad. De tabletcomputer is, aldus de VRT, een relevant platform geworden. De VRT wil dan ook de nodige inspanningen leveren opdat de mediagebruiker ook via dit platform het VRT-aanbod kan consulteren op een gebruiksvriendelijke wijze.

De VRT-directie heeft samen met de raad van bestuur een strategisch kader uitgewerkt waarin applicaties kunnen worden ontwikkeld. Daarbij hanteert de VRT de volgende leidende principes.

De VRT focust in de eerste plaats op het gewone, open internet. De omroep maakt zijn websites gratis en maximaal toegankelijk voor browsers op alle relevante platformen, dus ook op tablet-pc's, zoals de iPad. Zo zijn de themasites inclusief het videoaanbod en Ketnetvideo via de iPad raadpleegbaar sinds de zomer van 2010. Binnenkort zal dit ook het geval zijn voor het volledige aanbod van de andere VRT-websites.

De VRT zal enkel aparte applicaties ontwikkelen voor tabletgebruikers als ze ook een functionele meerwaarde kunnen bieden, zoals een applicatie die het videoaanbod op een gebruiksvriendelijkere manier beschikbaar maakt. Voorlopig concentreert de VRT zich enkel op videoapplicaties voor de iPad, omdat deze tablet in Vlaanderen op dit ogenblik het meest verspreid is en het meest populair.

Het aanbod dat valt onder de opdracht als openbare omroep zal gratis ter beschikking worden gesteld. Enkel de technische ontwikkelingskost zal worden doorgerekend aan de gebruiker door een eenmalige bijdrage bij het downloaden van de applicatie.

Zo zal de VRT de komende maanden een samengestelde videoapplicatie van *deredactie.be*, *sporza.be* en *Cobra.be* aanbieden en een videoapplicatie voor het videoaanbod van *Ketnet.be*. Daarmee krijgt de iPad-gebruiker dus op een gebruiksvriendelijkere wijze toegang tot het aanbod dat nu al beschikbaar is in de videozones van de betrokken websites. De VRT zal, zoals ik al zei, een eenmalige bijdrage aan die gebruikers vragen om de technische ontwikkelingskost te dekken. Het videoaanbod zelf blijft gratis beschikbaar.

Als VRT Line Extensions een commerciële afgeleide van een programma als applicatie ontwikkelt, zal dat aan een marktconforme prijs worden verrekend.

De VRT ontwikkelt momenteel enkel videoapplicaties voor de iPad. Relatief gezien zijn er momenteel, zoals u ook aangeeft, te weinig gebruikers van andere tablet-pc's om ook daarvoor een afzonderlijke investering te rechtvaardigen. Dat kan snel veranderen, afhankelijk van de marktevolutie. Zodra het aantal verkochte andere tablet-pc's voldoende groot is en als er voor deze toestellen een functionele meerwaarde gecreëerd kan worden door zo'n applicatie, zal de VRT een investering doen.

Het videoaanbod van alle VRT-websites is echter, net zoals op pc, ook beschikbaar op andere tablets via het open internetkanaal in de internetbrowser.

Waarom gebeurt de lancering nu? Steeds meer mediagebruikers in Vlaanderen beschikken over een tablet-pc, waardoor het een relevant platform is geworden. Om te voldoen aan haar verplichtingen van de huidige beheersovereenkomst, kan de VRT nu inspelen op die technologische evolutie. Met andere woorden, de VRT streeft de doelstellingen uit de huidige beheersovereenkomst na. Om die reden zal de VRT in een volgende stap ook aparte applicaties lanceren voor tabletgebruikers. In eerste instantie zullen in de komende maanden speciale videoapplicaties van de themasites en Ketnetvideo voor de iPad worden gelanceerd.

Hoe zit het met de marktimpact en de ex-ante-evaluatie? Door in te spelen op het gebruik van tabletcomputers voldoet de VRT aan haar verplichtingen van de huidige beheersovereenkomst. Het gaat hier louter om het via alternatieve distributievormen verspreiden van al geproduceerde en verspreide content. Hiervoor is geen ex-ante-test nodig. Ook in de Omroepmededeling van 2009 van de Europese Commissie wordt het verspreiden van bestaande content via alternatieve distributievormen niet beschouwd als een significante nieuwe dienst waarvoor een ex-ante-test wordt aanbevolen. Men volgt hier het principe van de technologie-neutraliteit.

Dat ook andere spelers hun mediaproducten in applicatievorm aanbieden, mag geen beletsel zijn voor de VRT om op deze nieuwe technologische ontwikkelingen in te spelen. Europese rechtspraak stelt heel duidelijk dat het aanbod van commerciële spelers een aanbod van de publieke omroepen niet uitsluit.

De VRT is in een concurrentiële omgeving actief en haar activiteiten hebben per definitie wel een impact op de markt. Dat is zo. Dat is ook door Europa niet verboden. Enkel indien er een disproportionele impact zou zijn op de concurrentie moet er volgens de Europese Commissie een afweging gebeuren tussen de impact op de concurrentie en het belang van de uitvoering van de publieke opdracht. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat er op dit moment sprake is van een disproportionele impact.

Hoe sta ik tegenover deze beslissing? Ik denk dat de VRT haar huidige beheersovereenkomst uitvoert. De raad van bestuur heeft het strategisch kader goedgekeurd met betrekking tot deze thematiek. Het is belangrijk dat men daarover heeft teruggekoppeld naar de raad van bestuur. Wat betreft commerciële diensten is nog het huidige kader voor merchandising en nevenactiviteiten van toepassing. Ook hiervoor is de raad van bestuur bevoegd.

In het kader van de nieuwe beheersovereenkomst wordt gesproken over het kader voor nieuwe diensten en wordt eveneens het gesprek gevoerd of alle applicaties wel automatisch tot de publieke opdracht behoren en of ze niet als een nieuwe dienst beschouwd moeten worden. Het spreekt voor zich dat het kader dat uitgetekend wordt binnen de nieuwe beheersovereenkomst, moet gelden voor verdere ontwikkelingen op dit vlak en het zal dus ook bepalen of deze diensten al dan niet getest worden vooraleer de VRT ze aan de Vlaming kan aanbieden.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, heb ik het goed gehoord dat er een eenmalige bijdrage moet worden betaald voor iemand die die app installeert?

Minister Ingrid Lieten: Ja.

De heer Jurgen Verstrepen: Het is dus geen gratis model. Het gaat niet over de doelstellingen van de openbare omroep en de beheersovereenkomst. Stel dat die app evenveel succes heeft als die van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO). Dan praten we over een brutobedrag van 0,79 euro tot 1,59 euro maal 1 miljoen euro. Stel u voor dat het een succesvol product is van de openbare omroep. Als ik een applicatie reken aan 1 euro, dan trekt de openbare omroep bijvoorbeeld 1 miljoen euro via een app. Dat is financiering, het zijn extra inkomsten. Waar plaatsen we die dan, als dit wordt goedgekeurd en gelanceerd voor de nieuwe beheersovereenkomst er is? Wat mogen we nog aan apps verwachten?

Als ze met één app komen, gaan ze het ook bij de volgende aanrekenen. Dan heeft de openbare omroep een nieuw geldpotje ontdekt en werpt hij zich op de markt van de apps. Ik ga niet in op de discussie of dat al of niet marktverstoring is. Het is een heel lucratief model geworden, waar de openbare omroep zijn derde net mee kan financieren. Als we moeten geloven wat er is gezegd, dan is het derde net betaald. Minister, dan moeten ze het niet aan u vragen.

Ik heb het daar moeilijk mee. Waar staan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement in deze zaak? Ze denken erover om de andere apps te ontwikkelen. Als de openbare omroep bijvoorbeeld vijf apps op de markt brengt en concurrentieel wordt, dan praten we met de hele promotiemachine erbij gemakkelijk over een paar miljoen euro opbrengsten. Dat is een optimistisch cijfer. Zelfs een half miljoen euro is al heel wat. Het wil zeggen dat de VRT een nieuwe weg heeft gevonden om een nieuwe financiering rond te krijgen. De vraag is ten koste van wie dat gaat.

Als wij zeggen tegen de openbare omroep dat dat niet mag omdat hij wordt gefinancierd, dat hij een app gratis op de markt moet brengen, dan zullen de commerciële zenders zeggen dat dit niet kan omdat ze helemaal marktverstoring zijn. Anderzijds zeggen ze aan de belastingbetaler die met zijn iPhone of iPad toegang wil krijgen tot de websites van de openbare omroep, dat hij een eenmalige bijdrage moet betalen. Wat is het nu? Moeten we nu twee keer betalen om via nieuwe technologische devices toegang te krijgen tot nieuwssites van de openbare omroep of niet? Ik vind dat ik daar niet voor moet betalen. De commerciële omroepen zullen zeggen dat dat niet goed is, want dan is de VRT marktverstoring.

Dat kunnen we opvangen. Tegen de VRT kunnen we dan zeggen dat ze met een app Nieuws light op de markt moeten komen, zodat ze niet in het vaarwater komen van de commerciële concurrenten en zodat ze de Vlaming geen twee keer laten betalen. Ik ken zelfs de marge niet tussen 0,79 euro, wat betalende apps meestal kosten, en 1,59 euro. Welk percentage hebben ze daarop?

Natuurlijk krijg je een scheeftrekking. Met de kijkcijfers en marktaandelen van de openbare omroep met radio, televisie en linken naar de print, kunnen ze er effectief voor zorgen dat een app massaal wordt gedownload. Dan zitten we in een betaal- en financieringsmodel dat we niet hebben gepland. We mogen hier niet te licht over gaan. Minister, ik wil vragen dat de

openbare omroep dit on hold zet zolang het niet duidelijk is waar we staan met betalingen door de consument, want dan krijgen we een precedent. Het is niet gezond dit te laten gebeuren.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik vind het niet kies. Ik begrijp dat u dat verdedigt. Op het moment dat de hoorzittingen volop bezig zijn, zelfs bijna afgerond, en we klaarstaan om een nieuwe beheersovereenkomst te maken, is verwijzen naar de lopende beheersovereenkomst om de zaak toch verder te ontwikkelen en klaar te maken voor lancering, niet gezond. Ik kan begrijpen dat men alles wil klaarzetten en niets wil missen.

Minister, het is een goede zaak dat u alles wilt bekijken in het kader van de volgende beheersovereenkomst. Wat u vandaag zegt, is wel in tegenstelling met wat u me schriftelijk antwoordde in november vorig jaar. Toen was ik tevreden, toen liet u blijken dat alles wat met deze app te maken had, in het kader van de volgende beheersovereenkomst moest worden bekeken en dat er een samenspraak moest zijn met alle betrokken actoren en een evenwichtig kader moest worden uitgetekend. Vandaag zegt u dat men dit doet onder de noemer van de huidige beheersovereenkomst. Het betekent dat men een voorafname doet aan de beheersovereenkomst die nog niet is gemaakt. Waarschijnlijk plaatst men zo de zaak voor voldongen feiten.

De grote vraag is hoe lang het gratis aanbod zal gelden. De inhoud wordt online gezet. Is dat onbeperkt in de tijd? Is het voor één week, twee weken? Dat is niet duidelijk. Als u gaat verkopen, is er dan al een akkoord met Apple? Gaat dat via AppStar of via de VRT, refererend aan de discussie met de uitgevers? Dat zal moeten worden uitgeklaard.

Mijn grote zorg is dat men initiatieven blijft nemen alsof er geen nieuwe beheersovereenkomst meer komt. Als die beheersovereenkomst er komt, zal die op maat geschreven zijn van wat het VRT-management vandaag zichtbaar al heeft beslist.

Minister Ingrid Lieten: Ik ben het niet eens met de analyses die sommige commissieleden maken. Ik vind het wel oké dat het VRT-management in overeenstemming met de raad van bestuur binnen de limieten van de huidige beheersovereenkomst vooruitdenkt en nieuwe initiatieven ontwikkelt en die nu op de markt brengt. Dat wil niet zeggen dat we in de nieuwe beheersovereenkomst daarover niets gaan of mogen zeggen. Het is juist goed dat er enkele zaken worden uitgetest. Het debat dat we hier hebben, geeft aan dat we daarnaar zullen moeten kijken vanuit verschillende invalshoeken, en zullen moeten nagaan of we in de beheersovereenkomst met betrekking tot die nieuwe technologie die ook een nieuw consumentengedrag met zich zal brengen, regels moeten opnemen en hoe we dat gaan aanpakken.

Het is een meerwaarde dat dit nu wordt getest. Het zou ons op geen enkele manier moeten beletten om op een correcte manier te bekijken hoe we het kader zullen creëren in de beheersovereenkomst over hoe daar in de toekomst mee moet worden omgegaan. Ik kijk ook uit naar de suggesties en opmerkingen die uit deze commissie komen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik ben het deels met u eens, maar u zet nu de deur open. Bij de openbare omroep zijn ze creatief genoeg. Toen ik in januari in de Verenigde Staten was, was radio luisteren via devices een veelgebruikte app. Ik kan me indenken dat de VRT een app wil ontwikkelen voor Radio 1, Radio 2, Studio Brussel en MNM. Maar dan krijgen we weer hetzelfde verhaal. Voor elke app wil de VRT dat je een eenmalige instapkost betaalt. Dat zijn dan verdienmodellen. De markt van de applicaties is een commerciële markt. Zij begeven zich hier toch op de markt van de apps? Ze kondigen ook aan dat ze er aan het ontwikkelen zijn. Waarschijnlijk ontwikkel je in eerste instantie een app voor producten die

heel gemakkelijk toegankelijk zijn of die een absolute commerciële meerwaarde vertegenwoordigen. Anders is zo'n app niet interessant.

Ik wil dus nogmaals vragen dat hier met meer dan de nodige aandacht naar wordt gekeken en dat er met de openbare omroep een zeer duidelijk kader wordt afgesproken met betrekking tot het ontwikkelen van applicaties voor iPad, iPhones en andere tablets omdat dit commerciële modellen zijn waarin een nieuwe economie ontstaat, een nieuwe creatieve economie die ook in Vlaanderen aanwezig is. Zij hebben een dergelijk product niet. Zij moeten het hebben van hun creativiteit of hun product. Maar een openbare omroep heeft zeer veel mediatische producten in stal, die hij meteen kan ontwikkelen tot een applicatie waarvoor hij dan geld vraagt. Dan zit ik gewrongen. De openbare omroep wordt gefinancierd, het aanbod moet overal gratis zijn. Deze discussies werden hier al heel dikwijls gevoerd. Dan kwam 'on demand' en was het de vraag hoeveel je moest vragen. Het moest in 'open net' zitten. Welnu, je hebt ook zoiets als een 'open digitale applicatie'. Hoe ga je daarmee om? Want deze evolutie is groter, of kan groter worden, als je haar vergelijkt met bijvoorbeeld 'net gemist' of televisie op aanvraag. Deze markt is veel groter, mobieler, lucratiever en handiger, en toepasbaar op elk product. Wij mogen daar echt niet te licht mee omspringen. Als je de deur openzet, probeer hem dan nadien, als hij helemaal is opengezwaaid en alle producten zijn gelanceerd, maar eens dicht te krijgen. Ik zou daar toch heel behoedzaam mee willen zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik blijf een beetje op mijn honger zitten dat u vindt dat er in samenspraak met de betrokken actoren een evenwichtig kader moet worden uitgetekend. Los van het feit dat de VRT een overheidsbedrijf is met een aparte raad van bestuur en een management, kan ik begrijpen dat de VRT daar haar ding doet. Maar u hebt als minister van Media zelf te kennen gegeven dat u vindt dat er overleg moet zijn. Als de raad van bestuur van de VRT het licht op groen zet voor verdere ontwikkelingen, is het uw taak om als minister van Media erop aan te dringen dat er overleg komt tussen de verschillende actoren en dat er minstens rond de tafel wordt gezeten met de actoren die betrokken zouden zijn bij de lancering van een dergelijke applicatie. Dat is absoluut uw opdracht. U hebt dat ook zelf aangegeven. Ook de vertegenwoordiger van de Europese Commissie heeft duidelijk gesteld dat er een ex-ante-herziening moest komen voor nieuwe diensten.

De VRT heeft een strategie. Dat betekent niet dat wij altijd haar verlangens moeten inwilligen. Het is van mij genoegzaam bekend dat ik dat ook niet wens te doen. Maar ik vind wel dat u er als minister van Media voor moet zorgen dat de marktverstoring onder controle blijft. De vraag of er al dan niet zal worden aangerekend, is belangrijk voor de commerciële omroepen. Het is uw taak om daarop toe te zien.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, u zegt dat het binnen de huidige beheersovereenkomst mogelijk is om dat te doen en dat wij dan moeten bekijken hoe we daarmee in de volgende beheersovereenkomst zullen omgaan. Ik voel meer voor het pleidooi dat de heer Tommelein al een tijd geleden heeft gevoerd over die terughoudendheid. U weet ook dat dit in de praktijk zo niet werkt. Als we nu toestaan dat dergelijke zaken worden ontwikkeld en in de markt worden gezet, zullen wij het zeer moeilijk hebben om het in de volgende beheersovereenkomst af te schaffen – dat is dan het 'worst case scenario' – of om bepaalde dingen terug te schroeven. Dat is altijd veel moeilijker, want dan zal de VRT zich beroepen op de precedentwaarde. De VRT zal zeggen dat ze geld heeft besteed om die producten in de markt te zetten en ze zal dat zo willen houden.

Als hier in de hoorzittingen een pleidooi wordt gehouden om samen te werken met de andere spelers in de markt om zaken te ontwikkelen – en men heeft het dan over een Vlaams medialab en alles wat u maar wilt, waarin ook de commerciële partners kunnen meespelen –, dan is het, zoals mijn collega zegt, onkies om een half jaar voor de beheersovereenkomst

snelsnel nog wat applicaties in de markt te zetten en ons zo voor een voldongen feit te plaatsen.

Theoretisch hebt u gelijk: dat is binnen de contouren van de beheersovereenkomst, maar het is onkies. Ik vraag mij af in hoeverre je dit achteraf in een nieuwe beheersovereenkomst kunt terugschroeven. Dat zal moeilijk aanvaardbaar zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het een beroep doen op gepensioneerde journalisten door de VRT - 1625 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, toen ik in de krant de uitspraken van de 69-jarige Herman Henderickx las, viel ik een klein beetje van mijn stoel. Mijn vraag gaat over personeelsbeleid en journalistiek.

Naar aanleiding van de ramp in Japan heeft de VRT een beroep gedaan op de gepensioneerde journalist Herman Henderickx. Begrijp mij niet verkeerd: ik ben voor activering van de derde leeftijd, de gepensioneerden en de 'Benidorm bastards'. Ik vind dat geweldig. Ik vind ook dat ambetante journalisten van die categorie opnieuw mogen beginnen. Ik vind dat echt positief.

Sinds de aardbeving is deze journalist op rust dagelijks terug te vinden in de tv-studio's. Op de vraag waarom ze hem vragen, antwoordt hij dat hij gedurende zijn loopbaan altijd erg geïnteresseerd was in de technische kant van de wetenschap. Nu vind ik dat niet zo moeilijk. Je moet daar geen professor voor zijn, maar gewoon een goed journalist. Het wordt wat irreëel bij die openbare omroep, waar zoveel journalisten werken en waar zoveel middelen naar nieuws gaan. Men heeft de heer Henderickx gevraagd vanwege het gebrek aan bekwame mensen die deze materie op de voet volgen. Zelf verwacht de heer Henderickx nog – en dat is leuk met het oog op de heractivering op leeftijd – dat hij nog wel een tijdje werkzaam zal zijn op de nieuwsredactie van de VRT.

Is dit een unicum? Is dit, nadat de heer Van Roe, ook al op leeftijd, werd teruggeroepen, een uitzonderlijk geval? Hoe zit het nu met dat personeelsbeleid? Minister, hoe staat u tegenover het feit dat de VRT zelf geen bekwame mensen meer heeft als het over deze materie gaat? En dan gaat het nog maar over "de technische kant van de wetenschap" en niet over Japan-expertise. Hoe staat u tegenover het feit dat de VRT een beroep moet doen op een gepensioneerde journalist? Blijkbaar is er dus een tekort aan bekwame mensen in die vakgebieden. Wat is de oorzaak van dit tekort? In mijn jonge jaren had de openbare omroep toch de leiding als het ging over wetenschappen? Er waren toen toch zeer bekwame mensen? Maar misschien is dat commercieel niet interessant genoeg? Hebt u nog weet van andere gevallen waar de VRT een beroep moet doen op gepensioneerde journalisten, die buiten dienst zijn geplaatst maar die een expertise hebben waardoor ze opnieuw moeten worden binnengehaald omdat er geen opvolging is in het personeelsbeleid op een aantal vakgebieden? Faalt het personeelsbeleid van de openbare omroep op het journalistieke vlak met betrekking tot een aantal technische vakgebieden hier niet een beetje?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Verstrepen, ik vind niet dat het een falen is als de VRT een beroep doet op externe expertise als ze die niet intern in huis heeft. Dat is een daad van goed beheer. Niet alle expertises moeten intern aanwezig zijn, maar je moet er wel voor zorgen dat de extern aanwezige expertises kunnen worden gebruikt.

Ik heb contact genomen met de VRT om mij deskundig te laten voorlichten over hoe ik u het beste van antwoord zou kunnen dienen. De VRT heeft mij het volgende antwoord gegeven: “De VRT-nieuwsdienst heeft heel wat kennis en kunde in huis. Bij VRT-Nieuws werken experts in een brede waaier van domeinen.” Ik hoef ze hier niet allemaal op te sommen. “Sommigen van hen zijn een autoriteit in hun specifieke vakgebied. De nieuwsdienst investeert bewust en al jarenlang in zijn eigen medewerkers om expertise, autoriteit en geloofwaardigheid uit te bouwen door middel van opleidingen en trainingen, en door de medewerkers die zich willen specialiseren hiervoor ruimte en kansen te geven.

Dat is één van de sterktes van de VRT-nieuwsdienst.

Naast haar eigen interne experts doet de VRT regelmatig een beroep op externe experts voor de nieuws- en duidingsprogramma's. Door verschillende experts aan te spreken worden er meer invalshoeken en meer aspecten van een onderwerp of een gebeurtenis belicht. Iedere expert heeft namelijk altijd wel een andere visie. Het is onder meer dat aanbod aan verschillende experts dat voor een rijkdom aan informatie kan zorgen.

De kernramp in Fukushima is hiervan een goed voorbeeld. Regelmatig heeft het tv-Journaal de voorbije week een beroep gedaan op Jan Balliau. Deze journalist heeft zijn expertise over kernenergie opgebouwd naar aanleiding van de kernramp in Tsjernobyl. De nieuwsdienst heeft ook oud-collega Herman Henderickx gevraagd om een bijdrage te leveren. De heer Henderickx heeft jarenlang het thema kernenergie gevolgd voor de radionieuwsdienst. Hij wordt door de VRT-nieuwsdienst gewaardeerd omdat hij erin slaagt ingewikkelde materie zoals kerncentrales en radioactiviteit op een bevattelijke manier uit te leggen. VRT-Nieuws heeft ook een beroep gedaan op externe expertise, bijvoorbeeld van Peter Baeten van het Studiecentrum voor Kernenergie in Mol.

Ook in het verleden heeft VRT-Nieuws de visie van gepensioneerde maar deskundige oud-medewerkers gebruikt. De nieuwsdienst zal dat ook in de toekomst blijven doen. Voor de VRT kunnen gepensioneerde journalisten met een specifieke expertise nog altijd hun meerwaarde hebben voor de nieuwsprogramma's.”

Ik denk dat we dit moeten aanmoedigen en dat de VRT hierin een voorbeeldrol kan vervullen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, ik dank u voor uw antwoord, maar het antwoord van de VRT maakt het eigenlijk nog wat erger. Ik heb het niet over externe consultants, experts en analyses, want die vind je voldoende op de markt en elk mediabedrijf maakt daar gebruik van. Het zou interessant zijn om dat lijstje met de mensen waar men een beroep op doet, eens te overlopen.

Het zijn oud-journalisten van diezelfde openbare omroep die met pensioen gaan. Zij hebben een bepaalde kennis en expertise opgebouwd die werd gebruikt. Men slaagt er blijkbaar niet in om deze journalisten die met pensioen gaan, te laten opvolgen door nieuwe journalisten met eenzelfde expertise en analyse. Geloof me, ik ben niet tegen het feit dat gepensioneerden hun kennis ter beschikking stellen van de openbare omroep. Maar blijkbaar kunnen zij die vrijgekomen plaatsen niet invullen. Nochtans zijn die terreinen toch niet zo speciaal. Ik vind het zeer vreemd dat je dan een beroep moet doen op die oud-journalisten om verslaggeving te brengen, terwijl de openbare omroep zegt dat ze garant staan voor het absolute speerpunt in nieuwsinformatie en duiding. Voorlopig wordt een bepaalde generatie daar blijkbaar niet opgevolgd. Dat is misschien wat kort door de bocht en algemeen, maar ik denk dat het hier wel degelijk het geval is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de gevolgde procedure van de Vlaamse Regulator voor de Media inzake zijn ontwerp van besluit over de analyse van de markt voor televisieomroepdiensten - 1639 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, het is niet de eerste keer dat we in deze commissie het debat voeren over een ontwerp van besluit over de analyse van de markt voor televisieomroepdiensten.

Op 20 december stuurde de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), samen met het Belgisch Instituut voor Postdienst en Telecommunicatie (BIPT), de conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) en de Medienrat, een persbericht de wereld in met het nieuws dat ze 's anderendaags vier ontwerpen van besluit, met de betrekking tot de analyse van de omroep-transmissiemarkt, ter raadpleging zouden voorleggen.

Op 18 januari 2011 hield deze commissie een debat over de openstelling van de markt voor de televisiedistributie. Er was toen een discussie over het tijdstip waarop de algemene kamer van de Vlaamse Regulator het ontwerp van besluit heeft vastgelegd. Voorzitter, minister, naar aanleiding en in opvolging van dit debat, heb ik wat correspondentie gevoerd met de VRM en zijn voorzitter. Zowel deze briefwisseling als enkele vaststellingen uit het commissiedebat doen vragen rijzen over de gevolgde procedure bij de VRM. Uit de briefwisseling blijkt dat de regulator op 13 december 2010 geen beslissing zou hebben genomen aangaande de vaststelling van het betreffende ontwerp van besluit. De voorzitter van de algemene kamer van de VRM stelde in zijn brief van 22 februari 2011 dat de VRM pas een beslissing – er is eerst een ontwerp van beslissing en nadien een definitieve beslissing – zou nemen in dit dossier, na afloop van de openbare raadpleging, die tot 18 februari 2011 liep. Nadien zou het dossier – dat is niet onbelangrijk – ook aan de Raad voor de Mededinging en de Europese Commissie worden voorgelegd.

Minister, dit klopt helemaal niet. Ik heb op de website van de Raad voor de Mededinging een en ander opgezocht. De Raad voor de Mededinging publiceerde op 21 februari 2011 een advies over een ontwerp van beslissing aangaande de analyse van de markt voor televisieomroepdiensten. Hieruit blijkt dat de VRM haar ontwerp van beslissing voor advies aan de raad overmaakte per aangetekend schrijven op 20 januari 2011. De heer Brewaeyts, voorzitter van de VRM, schrijft in zijn brief dat dit pas na de openbare raadpleging van 18 februari zou gebeuren. Minister, het feit dat de VRM reeds in januari een advies aan de raad vroeg, verbaast me. Blijkbaar werd er een loopje genomen met de termijn van openbare raadpleging van dit ontwerp van beslissing van de VRM.

Het advies van de Raad voor de Mededinging 2011-A/A-02 is des te merkwaardiger. Drie jaar geleden rondde het BIPT immers haar analyse af inzake de omroepmarkt in Brussel en kwam het tot het besluit dat er niet moest worden opgetreden omdat de markt concurrentieel was. Drie jaar geleden was er volgens de raad dus geen enkel probleem. In strijd met zijn wettelijke verplichtingen vroeg het BIPT de Raad voor de Mededinging toen niet om haar advies.

Nu, drie jaar later, nadat de markt verder is ontwikkeld – Belgacom is met succes bezig op haar domein, Mobistar heeft intrede gedaan, enzovoort – besluit het BIPT ineens dat de markt niet meer concurrentieel is. Hoe meer spelers er op de markt komen, hoe minder concurrentieel die markt volgens het BIPT blijkbaar is. En deze keer trekt het BIPT wel naar de Raad voor de Mededinging.

De raad stelt in zijn advies dat het BIPT over de ganse lijn gelijk heeft, maar vindt het weliswaar vreemd dat hij nu reeds advies moet geven op vraag van de VRM, aangezien de

betrokken sector zelf nog geen commentaar gaf en het ontwerp van besluit dus nog kan veranderen. Zoiets is bij mijn weten nog nooit gebeurd. De grote haast van het BIPT ligt wellicht in het feit dat het absoluut vóór 25 mei naar de Europese Commissie wil trekken, want dan valt het nog onder de oude procedure. Vanaf 25 mei dan heeft de Commissie immers, op grond van de nieuwe Richtlijnen, een vetorecht om de beslissing tegen te houden.

Ook stelt de raad in zijn advies letterlijk dat het de eerste keer is dat het BIPT een analyse maakt van de omroepmarkt en dat het dus de eerste keer is dat de Raad voor de Mededinging hierover een advies moet geven. Indien de wet destijds gerespecteerd was, hadden ze drie jaar geleden al een advies gegeven. We weten nu niet of de raad het BIPT dan ook blindelings zou hebben gevolgd en toen ook zou hebben gesteld dat de markt niet moest worden gereguleerd omdat hij concurrentieel was.

Minister, ik zou graag weten op welke datum er een ontwerp van besluit is genomen. Wat is de stand van zaken? Is er een ontwerp van besluit van de VRM over de marktanalyse van de televisieomroepen? Hoe verklaart u dat de Raad voor de Mededinging reeds zijn advies verleende alvorens de betrokken actoren door de regulator werden gehoord? Ik vind dat zeer vreemd. Wie nam de beslissing om op 20 januari 2011 reeds een advies te vragen bij de Raad voor de Mededinging? Was het iemand van de administratie of was het de algemene kamer? Ook uit voorgaande dossiers is al gebleken dat die regulatoren ervaring hebben op het vlak van energie. De federale regulator wordt stilaan een staat in de staat. Wie controleert de werking van de VRM inzake een correcte opvolging van de te volgen procedures?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, ik heb het betoog van de heer Decaluwe gehoord, en dan ben je toch wel verbaasd over de rommelige manier waarop deze besluitvorming tot stand is gekomen. Je kunt niet anders dan besluiten dat dit een weinig professionele manier van werken is en dat het bovendien ook een weinig ethische manier van werken is als men in briefwisseling bepaalde data doorgeeft aan een parlementslid die dan achteraf niet blijken te kloppen. Ik vind het zeer opmerkelijk dat een regulator zo met het parlement omspringt.

Ik heb eigenlijk maar één bijkomende vraag. De vierde vraag van de heer Decaluwe is zeer belangrijk. Er moet toch controle op de VRM zijn. Het kan toch niet dat het er 'vrijheid, blijheid' is en dat men een eigen interpretatie aan procedures geeft. Mijn concrete vraag is wat de gevolgen zijn voor de huidige ontwerpen van besluit die er nu zijn door deze procedure. Een en ander lijkt me toch niet correct te zijn verlopen. Zouden de ontwerpen van besluit, als ze besluit zijn geworden, kunnen worden gekelderd via andere juridische procedures?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, ik heb het gevoel dat een aantal zaken door elkaar worden gehaald. Minister, ik hoor heel veel vragen stellen over het BIPT, maar dat behoort niet tot uw bevoegdheid. Ik vind dat er zeer snel conclusies worden getrokken. Ik wil eerst wachten op uw antwoord vooraleer ik zelf conclusies zal trekken.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik heb een antwoord aan de VRM gevraagd en aangezien het om een lopende procedure gaat, zal ik me strikt houden aan het antwoord dat de VRM heeft voorbereid.

Elke persoon, bedrijf of instelling die dat wou, kon tot 18 februari 2011 zijn reactie aan de VRM bezorgen. Binnen de hierop volgende maand diende een verslag op de website gepubliceerd te worden. Dit verslag is effectief op 18 maart gepubliceerd op de website. Uit dat verslag blijkt dat er 17 personen of organisaties gereageerd hebben. Deze instanties zijn AGICOA, Belgacom, Broadcast Partners, Cable Europe, Concentra, Eric Dejonghe, GSM

Operators' Forum (GOF), KPN, Mobistar, Numericable/Coditel, SACD-Scam-SOFAM, SBS, Scarlet, TECTEO, Telenet, Test-Aankoop en VMMA. De VRM werkt momenteel aan een versie van het marktanalysedocument waarin rekening wordt gehouden met commentaren die hem door belanghebbenden werden bezorgd.

In de samenwerking van de VRM met de Raad voor de Mededinging wordt voorzien in artikel 218, paragraaf 6, van het Mediadecreet: "In het kader van deel IV en deel V werkt de Vlaamse Regulator voor de Media, als dat noodzakelijk is, samen met de bevoegde regulerende instanties voor radio-omroep en voor telecommunicatie van de gemeenschappen, de federale overheid en de andere lidstaten van de Europese Gemeenschap, met de Belgische mededingingsautoriteiten en met de regulerende en toezichhoudende instanties in de overige economische sectoren in België."

Hier kan ook worden verwezen naar artikel 16, paragraaf 1, van de Kaderrichtlijn: "Zo spoedig mogelijk na de aanneming van de Aanbeveling of een bijwerking daarvan voeren de nationale regelgevende instanties, zoveel mogelijk met inachtneming van de richtsnoeren, een analyse van de relevante markten uit. De lidstaten zorgen ervoor dat deze analyse, in voorkomend geval, in samenwerking met de nationale mededingingsinstanties wordt uitgevoerd." De wijze waarop dit dient te gebeuren, is niet op strikte wijze vastgelegd. Het stond de VRM dus vrij om de Raad parallel met de stakeholders te bevragen.

Aangezien het decreet in de samenwerking met de Raad voor de Mededinging voorziet, moest hieromtrent geen verdere beslissing genomen worden.

Bij de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media bij decreet van 16 december 2005 werd expliciet gekozen voor een publiekrechtelijk vormgegeven verzelfstandigd agentschap. Het was de uitdrukkelijke wil van de decreetgever om het toezicht van de naleving van de mediaregelgeving toe te kennen aan een autonoom organisme. De noodzaak tot autonomie vloeit bovendien voort uit de Europese voorschriften inzake onafhankelijkheid voor regulatoren.

Hierbij kan verwezen worden naar de volgende bepalingen uit de Kaderrichtlijn. Artikel 3, tweede en derde lid, bepaalt: "De lidstaten waarborgen de onafhankelijkheid van de nationale regelgevende instanties door ervoor te zorgen dat zij juridisch gezien onderscheiden zijn van en functioneel onafhankelijk zijn van alle organisaties die elektronische communicatienetwerken, -apparatuur of -diensten aanbieden. Lidstaten die de eigendom van of de zeggenschap over elektronische communicatienetwerken en/of -diensten aanbiedende ondernemingen behouden, zorgen voor een daadwerkelijke structurele scheiding tussen de regelgevende taken en de met eigendom of zeggenschap verband houdende activiteiten. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties hun bevoegdheden onpartijdig en op transparante wijze uitoefenen."

Meer uitleg is terug te vinden in overweging 11 van deze Europese richtlijn: "Overeenkomstig het beginsel van scheiding van regelgevende en operationele functies moeten de lidstaten de onafhankelijkheid van de nationale regelgevende instantie of instanties waarborgen teneinde ervoor te zorgen dat hun besluiten onpartijdig zijn. Deze eis van onafhankelijkheid doet niet af aan de institutionele autonomie en de constitutionele verplichtingen van de lidstaten of aan het beginsel van neutraliteit met betrekking tot de regeling van het eigendomsrecht in de lidstaten, dat is neergelegd in artikel 295 van het Verdrag. De nationale regelgevende instanties moeten over de nodige middelen beschikken om de hun opgedragen taken te kunnen uitvoeren."

In het decreet wordt tevens uitdrukkelijk voorgeschreven dat de beslissingen van de algemene kamer en de kamer voor deontologie en ethiek in volle autonomie worden genomen. Als publiekrechtelijke instelling is de VRM onderhevig aan de administratiefrechtelijke beginselen zoals de beginselen van behoorlijk bestuur. De beslissingen van de VRM kunnen worden aangevochten voor de bevoegde rechtscolleges, zoals de Raad van State.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik moet eerlijk zeggen – en ik ben aan het zoeken naar de juiste woorden – dat het antwoord mij van geen kanten voldoet. Goed, u moet een beroep doen op de informatie die u krijgt en ik heb daar ook begrip voor, maar de vraag is natuurlijk wie er namens de VRM spreekt. U hebt uw antwoorden van de VRM gekregen, ik heb ze van de VRM ook op papier gekregen. Ze zeggen aan u en aan mij iets anders. Ik vind dat vreemd. Ook de Raad voor de Mededinging zegt in zijn eigen advies dat het bijzonder vreemd is dat ze nu al een advies moeten geven voor 18 februari is voltrokken.

De voorzitter van de raad van bestuur van de algemene kamer wil een advies vragen aan de Raad voor de Mededinging. Dat lees ik hier letterlijk in de brieven. Nadat de consultatieronde is afgerond, niet voordien. Waarschijnlijk geeft de VRM u andere informatie. Wie heeft er gelijk? Ik heb hier een zeer slecht gevoel bij. De VRM wil of kan aan niemand zeggen wanneer de algemene kamer dat ontwerp van besluit heeft genomen en de procedure is gestart. Was dat 13 september? Was dat 17 januari? Wanneer? Uit de briefwisseling blijkt dat er geen ontwerp van besluit is. Dat staat hierin. Ze hebben alle beslissingen gekopieerd en mij opgestuurd. U maken ze wijs dat het allemaal parallel loopt. De voorzitter van de algemene kamer wil de Raad voor de Mededinging pas tussen 18 februari en 18 maart informeren. Ik vind dat zeer ontransparant.

Wie het ook haalt, dit wordt rechtbank. Wie het ook zij, de Belgacom of de Telenetten, het wordt rechtbank. Ze vinden zelf hun weg niet meer in hun eigen procedure. Als ze stellen dat ze nog een beslissing moeten nemen over een ontwerp van beslissing, zouden ze toegeven dat de algemene kamer een beslissing moet nemen, of het nu een akkoord is over een ontwerp van beslissing of over een eindbeslissing. Dat is gewoon een vaststelling. Tot op vandaag weten we nog altijd niets. We zitten met een tegenspraak.

Ik heb zo het gevoel, minister, dat de algemene kamer in snelheid genomen is door de gedelegeerd bestuurder van de VRM, Joris Sels. Die functioneert naar mijn bescheiden mening, gebaseerd op alle stukken die ik heb ingekeken, niet naar behoren. Ik wil onderstrepen dat de Raad voor de Mededinging zelf in zijn advies zegt dat hij veel te weinig tijd heeft gehad en dat het pas grondig kan gebeuren na de openbare raadpleging. Als er nu een ontwerp van beslissing komt, moet men opnieuw naar de Raad voor de Mededinging. Ik vind dat een zeer merkwaaardige methodiek. Ik voel me daar niet goed bij.

Ik vind het bizar dat een minister, op papier tenminste, andere informatie krijgt dan een parlamentslid krijgt, ook op papier. Het ene komt van de algemene kamer en het andere waarschijnlijk van de administratie van de VRM. Ik heb geen vertrouwen. Het is technisch bijzonder ingewikkeld, dus ik spreek me daar niet over uit. Het gaat over beursgenoteerde bedrijven. De procedure moet wel juist zijn. Ik heb het gevoel dat men zich in de vernieling aan het rijden is.

Wie controleert de VRM inzake de correcte opvolging van de vastgelegde procedures? Niemand dus. Dat zal nadien waarschijnlijk naar de Raad van State gaan en binnen vier of vijf jaar zullen ze daar zeggen dat het Vlaams Parlement indertijd juist zat. Ondertussen is het kwaad geschied. Het parlement, of u als voogdijminister, moet een duidelijk signaal geven aan de VRM, los van de inhoud van het dossier. Ik ben niet bekwaam om daarover te oordelen, maar de procedures moeten correct worden gevolgd. Dat is nu niet het geval. Wat hier gebeurt, is straffe kost.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: U gebruikt zware woorden, mijnheer Decaluwe. U zegt dat u geen mening hebt, volgens mij hebt u die wel degelijk.

De publieke versie van het ontwerp van beslissing van de algemene kamer van de VRM ...

De heer Carl Decaluwe: Die heb ik ook gezien op de site van de VRM. Ik heb ze zelfs uitgeprint. Mijn vraag is: wanneer is ze genomen? Wanneer? Wanneer?!

De heer Bart Tommelein: Ik weet alleen dat in artikel 29 van de raadplegingsprocedure heel duidelijk staat dat er opmerkingen van de betrokken partijen op het ontwerp van besluit van de VRM mogen worden toegevoegd aan het dossier dat doorgezonden is naar de Raad voor de Mededinging krachtens artikel 218, paragraaf 6, van het Mediadecreet, alsook naar de Europese Commissie en de nationale regelgevende instanties (NRI's) van de andere lidstaten. Dat zegt toch wel duidelijk dat het ontwerp van besluit doorgestuurd is en dat het niet noodzakelijk is om te wachten tot alle commentaren binnen zijn vooraleer dit dossier kan worden doorgestuurd. Ik heb de minister trouwens horen zeggen dat het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie het volgens de wet moet doorsturen en dat de VRM het volgens het Mediadecreet mag, maar niet moet doorsturen.

Dit is voor mij een mistig dossier. Ik ben voorzichtig als het over regulatoren gaat. Nu wordt hier luid geroepen om controle op de regulator. Een regulator moet natuurlijk de procedures volgen. Hij moet binnen een afgelijnd kader werken. Verder heb ik het liefst zo weinig mogelijk inmenging van de politiek. Ik heb het gevoel dat men twee zaken tegelijk wil: een sterke regulator die beslissingen neemt en constante verantwoording van de regulator. Dat is dubbel.

Ik probeer te snappen wie de procedures niet volgt of waar de procedures niet worden gevolgd. Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar niets van merk. Dit is het Vlaams Parlement, wij houden ons bezig met de VRM. Wij moeten het BIPT niet ondervragen. Dat is straks misschien mijn taak in de Commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden van de Senaat. Hier moet de minister verantwoording afleggen voor de VRM. Die VRM moet niet eens een advies vragen aan de Raad voor de Mededinging. Ik zie niet in waarom wij hier nu op onze achterste poten zouden staan. Ik zie niet in waarom u beweert dat de procedures niet gevolgd zijn als onze regulator niet eens advies moet vragen. Het BIPT moet dat uiteraard wel. Uiteraard vind ik het wel belangrijk, mijnheer Decaluwe, dat de procedures worden gevolgd en dat er duidelijkheid bestaat.

In de vorige commissievergadering was er al sprake van een ontwerp van beslissing, geen beslissing. Nu wordt die doorgestuurd vooraleer alle betrokken partijen hun commentaar daarop hebben geleverd. Dat leer ik uit punt 29 op pagina 16. Ik kan maar lezen wat er staat. Wij moeten duidelijkheid eisen, maar de VRM moet autonoom kunnen werken.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, het antwoord van de minister is het antwoord van de VRM. Dit dossier wordt zeker nog opgevolgd, ook door de heer Decaluwe, vermoed ik.

Dit is slecht begonnen, dit is een mistig dossier. Ik herinner me de discussie dat het ontwerp van beslissing, dat er officieel geen was, maar nadien dan toch weer wel – de VRM wist het zelf niet meer –, eerst werd overgemaakt aan de pers terwijl er beursgenoteerde bedrijven bij betrokken waren. Ik heb het effect daarvan onderzocht, in absolute getallen. De resultaten waren niet min, dat was niet weinig. Ik heb mijn oor te luisteren gelegd bij enkele bedrijven. Het is moeilijk om daar informatie over te krijgen, maar ik kan u vertellen dat die volop in een crisis zaten dankzij een of andere demarche van de VRM. Als een orgaan al zo onkies te werk gaat in zo'n belangrijk dossier – los van de discussie opengooien of niet – dan vraag ik me af waar ze daar mee bezig zijn en hoe het komt dat ze zichzelf 'regulator' durven te noemen.

Ik hoor hier dat de procedures werden gevolgd. Er is een verschil tussen procedures volgen en ze naar je hand zetten om dan een bocht te nemen. Het is niet de eerste keer dat de werking van de VRM hier ter discussie wordt gesteld. Dit lijkt kunst- en vliegwerk. Het is een slordige procedure, met een gevoel van manipulatieve besluitvorming en een vorm van amateurisme.

Ik heb schrik dat dit dossier ontspoord. Het wordt op de lange baan geschoven, collega's. De VRM heeft in eigen voet geschoten. Ik wacht die procedures af. Dat gaat nog lang genoeg duren. De VRM heeft aangetoond dat hij een dergelijk belangrijk dossier niet kan managen en niet op een degelijke manier kan afronden. Het is nu een procedureslag geworden. Hoogst boeiend. Ik ben benieuwd of er iets zal veranderen. Het hoeft niet meteen van mij, maar goed.

Wie controleert de controleur? Het gaat dan over een verzelfstandigd agentschap en een autonome werking. Dat hoor ik graag. Er is opgesomd wat Europa wil. Daar wringt volgens mij net wel het schoentje. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de VRM geen onpartijdige besluiten trekt, als ik kijk naar de rode draad in een aantal beslissingen de afgelopen jaren.

Dan wordt er hier georakeld dat we een sterke VRM willen. Dat is zo, maar wij willen een sterke VRM die met oog voor de sector nadenkt over uitspraken en gevolgen. Ik wil me niet mengen in de uitspraken van die VRM, maar in het verleden heb ik al genoeg meegemaakt dat daar een zootje amateurs bij elkaar zit dat graag rechtertje speelt en dikwijls niets kent van de markt.

Ik vind het een aanfluiting voor Vlaanderen dat onze VRM in een Europees perspectief heel anders werkt dan in het buitenland, want er wordt graag gekoketteerd met alle andere regulatoren. Ik vrees dat we het laatste nog niet hebben gezien. Dat gaat niet over de betrokken partijen, de beursgenoteerde bedrijven, telecomoperatoren en andere, maar hoofdzakelijk over hoe een Vlaamse regulator niet functioneert. Ik weet dat u daarover weinig kunt zeggen door de lopende procedure, maar wij kunnen dat wel.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: De heer Tommelein zegt dat zo'n regulator autonoom moet kunnen werken, met zo weinig mogelijk inmenging van de politiek, liefst zelfs geen. Ik ben het daarmee eens, als dat geen vrijgeleide is om te doen wat je wilt en slecht werk af te leveren. Toen het decreet over de oprichting van de VRM is goedgekeurd, ging deze club ervan uit een professionele regulator te hebben, die zijn werk goed en nauwkeurig zou doen, zeker ook voor deze dossiers. Met dit dossier moet zeer omzichtig worden omgesprongen. Het gaat over beursgenoteerde bedrijven. Zij hebben de gevolgen ondervonden van de persmededeling die destijds de wereld in is gestuurd.

Ik luister naar het betoog van de heer Decaluwe. Ik hoor het antwoord van de minister, dat over bepaalde zaken contradictorisch is, hoewel het allebei antwoorden zijn van de VRM. Zijn er twee VRM'en in dit dossier? Dat doet mij niet concluderen dat hier op een professionele manier is gewerkt.

Ik ken de zaak niet goed genoeg om te weten waar het probleem zit. De heer Decaluwe doet vermoeden dat het eerder aan de gedelegeerde bestuurder ligt. Ik kan daarover geen uitspraken doen, maar het lijkt me wel nuttig om eens te kijken waar het probleem zit. Dat is misschien een taak voor de Vlaamse Regering, die in de VRM de benoemingen doet. Is er een probleem in de werking? Eigenlijk kunnen wij ons dat niet permitteren. Wij hebben nood aan een goed werkende regulator en dat blijkt niet het geval te zijn.

Minister, u wenst zich strikt te houden aan het antwoord van de VRM, omdat het een lopende procedure is. Ik heb daarvoor alle begrip. Daardoor heb ik niet onmiddellijk een antwoord gekregen over de mogelijke gevolgen voor de huidige ontwerpen van besluit. Na wat ik hier heb gehoord, denk ik dat ik dat zelf al een beetje kan invullen. Ik denk dat deze zaken niet overeind zullen blijven, en misschien maar goed ook.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Het is een vreemde discussie om met een minister te voeren. Of we het graag hebben of niet, de onafhankelijkheid van de regulatoren wordt vooropgesteld. *(Opmerkingen van de heer Wim Wienen)*

Natuurlijk, maar we voeren een discussie met elkaar. Als het een slechte regulator is, hebben we inderdaad een probleem. Bepaalde collega's doen wel zware uitspraken. Het is gigantisch complexe materie, waarover de operatoren zelf juridische veldslagen leveren in Vlaanderen en federaal België, die eigenlijk belachelijk zijn.

De grond van de zaak is: is men hier met iets bezig dat garantie biedt op verbetering voor de consument? Leidt de beslissing in de toekomst tot een investeringsomgeving die voldoende zekerheid biedt voor bijkomende investeringen? Dat zijn inhoudelijke vragen. Die beantwoorden is zeer moeilijk. Om dan meteen over te gaan tot vermoedens van manipulatie, vind ik nogal sterk.

We hebben het de vorige keer ook gehad over de Europese context. Er zijn precedentes, die niet zo ver gaan als dit, maar die toch in die richting gaan. Dat gaf ook moeilijke discussies. Ik denk en ik hoop dat bij een uiteindelijke beslissing de procedure helemaal in orde is.

Vorige keer ging het erover dat er plots een communicatie was die impact had op de beurskoers. Dat is onvoorzichtig. Maar daarachter schuilt heel wat inhoud: het investeringsklimaat, de consument. Dat is belangrijk. Ik hoop dat alles stabiliseert. Je voortdurend vragen stellen of een regulator is jezelf ondermijnen. Goed of slecht, je kunt je enkel houden aan procedures en evaluaties.

De minister zegt dat je niet anders kunt. Ze moeten daarover onafhankelijk kunnen oordelen. Mocht u zich daarin mengen, minister, zou er pas een debat zijn hier, en terecht. Dat kunt u niet. Ik vind het wel vreemd dat de regulator in een lopende procedure brieven schrijft aan parlementsleden over de stand van het dossier. Dat is geen verwijt aan het parlements lid. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

De heer Decaluwe mag schrijven, maar ik vind het opmerkelijk dat daarop een antwoord komt.

Het is een belangrijke beslissing voor heel het veld, voor de consument, voor het investeringsklimaat. Ik hoop, minister, dat zij erop toezien dat die procedure nu heel degelijk en grondig verloopt.

De heer Carl Decaluwe: Ik kan enkel onderschrijven wat u stelt, mijnheer Crombez. Ik ben het daarmee volledig eens. Ik heb een brief geschreven, maar ik was echt verbaasd dat ik een antwoord kreeg. *(Gelach)*

Minister, ik verwijt u niets. Men moet autonoom werken en op een transparante manier. Ik ben ook voor een sterke en onafhankelijke regulator. Maar plots komt de primeur van een of andere beslissing, die we vandaag nog niet kennen, in de krant. Daarover kunnen we debatteren. Ik heb geen persmededeling gedaan. Ik stel vast dat de regulator op papier aan een parlements lid andere dingen schrijft dan dat diezelfde regulator schrijft aan de minister. Ik stel dat gewoon vast, ik vind het allemaal heel merkwaardig. Mijnheer Crombez, je kunt toch niet zeggen dat zo'n mistig informatiedossier het vertrouwen opkrikt.

Minister, dit heeft niet met de inhoud of de lopende procedure te maken, maar waarom kan men niet zeggen wanneer het ontwerp van besluit is genomen? Niemand weet dat. Daarop willen ze in de briefwisseling niet op antwoorden.

Doordat we, zowel de minister als ikzelf, tegenstrijdige informatie krijgen, zal ik aan de voorzitter van het parlement vragen om hier uitsluitsel over te krijgen. Er is ook nog zoiets als openbaarheid van bestuur. Het gaat niet om de inhoud van het dossier. Ik heb de moeite gedaan om alle adviezen te lezen. Sommige technische zaken begrijp ik ook niet, maar ik weet wel wat de procedure is.

Ik ben bezorgd dat we een juridische veldslag gaan krijgen. De vorige keer hebben we een inhoudelijke discussie gehad, ook met de heer Crombez. Wat is de vraag van de consument? Dat is de cruciale vraag. Mijn grote zorg is dat, als we een regulator hebben, we iedereen

moeten kunnen vertrouwen dat het correct wordt gespeeld. Vandaag heb ik dat gevoel niet. We kunnen toch niet zeggen dat ze goed bezig zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■